

TMMOB
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

ARAZİ YÖNETİMİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

ANKARA – 2010

Yayın Adı : Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü
Hazırlayanlar : Hüseyin ERKAN, S. Gökşin SEYLAM, Ahmet YAŞAYAN
ISBN : 978-9944-89-925-3
Baskı tarihi : Mart - 2010
Baskı Sayısı : 1 000 adet
Yayımlayan : TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İletişim : Sümer1 Sokak 12 / 4 Kızılay – ANKARA
0 312 232 5777, Pbx. Fax: 0 312 230 8574
e-mail: hkmo@hkmo.org.tr • web: www.hkmo.org.tr

Baskı

Mattek Matbaacılık

Basım Yayın Tanıtım San. Tic. Ltd. Şti.

G.M.K. Bulvarı 83/23 Maltepe / ANKARA

Tel: 0312 229 15 02 (pbx) • Fax: 0312 231 98 88

e-mail: mattekmatbaa@yahoo.com • info@mattekmatbaa.com

web: www.mattekmatbaa.com

TMMOB
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

**ARAZİ YÖNETİMİ TERİMLERİ
SÖZLÜĞÜ**

İÇİNDEKİLER

Sunuş	5
Önsöz	7
Sözlük	9
Eski terimler dizini	51
İngilizce terimler dizini	55
Kaynakça	69

SUNUŞ

Dünyada, özellikle son çeyrek yüzyıl içinde, toprağa, kentsel ve kırsal araziye ve arazinin yönetimine bakış önemli ölçüde değişmiştir. Toprak, yeniden üretilmesi olanaklı olmayan ekonomik, sosyal, ekolojik ve toplumsal işlevleri olan kıt bir doğal varlıktır. Günümüzde toprak-insan ilişkilerinin düzenlenmesinde, toplum ve kamu yararı ile birlikte tüm çevresel değerler gözetilerek planlama yapılması ve diğer etkenler değerlendirildiğinde Arazi Yönetimi kavramının öne çıktığı görülmektedir. Yüzyılımızda, toprak-arazi yönetimi insanlığın yaşamdaki dünü, bugünü ve geleceği yönünden ayrı bir anlam ifade etmektedir.

Ülkemizde 1980'den sonra uygulamaya konulan neoliberal politikalar ve programlar sonucu üretim ekonomisinden uzaklaşılması toprak ve arazi yönetimi ilişkisinde rant kavramını öne çıkarmıştır. Hızlı nüfus artışı ile birlikte kırsal ve kentsel alandaki nüfus yoğunluğu, yaşanan ekonomik ve sosyal sıkıntılar toprağa ve mülkiyete bakışı daha güncel bir konuma çekmiştir. Bu süreçte, kadastronun güncel, doğru ve kullanılabilir olmasının yanında kadastro ve mülkiyet kavramının Arazi Yönetimi'ndeki gerekliliği tartışmasız durmaktadır.

Arazi Yönetimi, hem teknik hem de sosyal bilimle iç içe olan bir konudur. Bilindiği gibi, her mesleğin ayrı bir terminolojisi, yerleşmiş ve benimsenmiş terimleri vardır. Bilim nasıl ki kavram ve bunlara karşılık gelen terimlerle çalışıyorsa; mesleklerin de kendine özgü kavramları ve terimleri vardır. Üniversite ve meslek eğitimi sırasında önemli kavramlar ve terimler doğru olarak oluşturulursa da gerek yeni teknoloji ve yeni düşünceler gerekse farklı öğretim kurumlarında aynı kavrama başka karşılıklar verilmesi sonucu, meslek terminolojisinde kargaşa ortaya çıkmaktadır. Bu sonucun doğal olduğunu düşünüyoruz. Ne var ki, standart bir meslek dilinin oluşturulması da kesin bir gereksinimdir. Bu açıdan, Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü, hem arazi yönetimi konusunun 1945'lerden sonra bütün dünyada benimsenen önemi hem de mesleğimizde oldukça yeni bir ilgi alanı olması dolayısıyla; doğru terimlerin oluşturulması ve bu terimlerin yalın biçimde tanımlanması önemlidir.

Odamız, Sürekli Teknik ve Bilimsel Komisyonlarından olan Kadastro Komisyonu üyelerinden Hüseyin ERKAN, S. Gökşin SEYLAM ve Ahmet YAŞAYAN'ın katılımlarıyla oluşturulan çalışma grubunun hazırladığı Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü, Odamızın yayımladığı ilk meslek terimleri sözlüğü olmaktadır. Mesleğimize yararlı olacağına, özellikle yeni düşüncelerin ve yeni kavramların oluşmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bu çalışmanın, özellikle mesleğimizde, standart bir terminoloji oluşturulmasında ilk adım olacağını düşünüyoruz. Mesleğimizin diğer alanlarında da, Jeodezi (Jeodezi, Ölçme Bilgisi, Mühendislik Ölçmeleri) ve Jeoinformatik (Kartoğrafya, Fotogrametri ve Uzaktan Algılama, Coğrafi Bilgi Sistemi) benzer çalışmaların yapılacağını umuyoruz. Mesleğimizin diğer çalışma alanları ile ilgili, bu yöndeki çalışmalar da gerektiği gibi yerine getirilirse ve bu çalışmaların birleştirilmesiyle en azından meslektaşlarımızın büyük çoğunluğunun benimseyebileceği bir Harita Mühendisliği Terimleri Sözlüğü oluşturulabilecek, kavram ve terimlerdeki belirsizlikler giderilebilecek, standart bir meslek terminolojisi ortaya çıkacaktır.

Son yıllarda diğer disiplinlerde de benzer gelişmeler, meslek terimleri oluşturma ve yayımlama çabaları gözlenmektedir. Bu açıdan da yapılan bu çalışmanın ayrı ve özel bir önemi olduğunu söylenebiliriz.

Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü'nün hazırlanmasındaki katkılarından dolayı Kadastro Komisyonumuza ve sözlüğü hazırlayan meslektaşlarımıza, değerli katkılarından dolayı Odamız adına teşekkürlerimizi sunuyoruz. Sözlüğün mesleğimize ve meslektaşlarımız yararlı olmasını diliyoruz.

TMMOB
HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI
41. DÖNEM YÖNETİM KURULU
Mart / 2010

ÖNSÖZ

Arazi Yönetimi terimi araziye ilişkin politikaları, hukuki düzenlemeleri, kırsal ve kentsel arazi düzenlemelerini, kadastro, kamulaştırma, taşınmaz mal değerlemesi vb. tüm arazi projelerini içeren oldukça geniş kapsamlı bir kavrama karşılık gelmektedir. İngilizce’deki “Land Administration” ve “Land Management” kavramlarının Türkçe karşılığıdır.

Hukuki yönü baskın olan, araziye ilişkin Harita Mühendisliği uygulamaları kamu ölçmeleri olarak adlandırılmakta ve bu terim ile bilinmektedir.

Arazi yönetimi terimi daha geniş bir çerçeveyi kapsamaktadır. Arazi Yönetimi Terimleri Sözlüğü tanımsal nitelikli bir sözlüktür. Sözlükte her terimin tanımı verilmekte, aynı kavrama karşılık gelen başka terimler varsa, bkz. kısaltması ile madde başı olarak seçilen terime yönlendirilmektedir. Varsa, terimlerin eski karşılıkları ve İngilizceleri de verilmektedir. Ayrıca eski terimler ve İngilizce terimler dizinlerinde de karşılıkları da gösterilmektedir. Tanımlar, arazi yönetimi kapsamında çalışan kişilerin, mühendislerin kolayca anlayabilecekleri biçimde yapılmaya çalışılmıştır. Genel sözlüklerde bulunabilecek sözcükler önemli bir terim oluşturuyorsa, sözlük içine alınmamıştır.

Çalışmalarımızda sürekli destek ve yüreklendirmelerini gördüğümüz Oda Genel Merkezi Yönetim Kurulu’na, bir araya gelip çalışmamızı sağlayan İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu’na ve çalışanlarına teşekkür ederiz. Eleştiri ve katkıları nedeniyle Prof. Dr. Necla ULUĞTEKİN’e, Prof. Dr. Tahsin YOMRALIOĞLU’na, Dr. Gülgün ÖZKAN’a, Dr. Orhan ERCAN’a, Dr. Mehmet ÇETE’ye, Hasan GÜCÜYENER’e, Kazım MELİKOĞLU’na ve Ankara Şubesi Yönetim Kurulu’na teşekkürlerimizi sunuyoruz. Ayrıca, değerli görüş ve önerileri dolayısıyla Türk Dil Kurumu üyesi Prof. Dr. Recep TOPARLI’ya teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Mesleğimize yararlı olması dileğiyle, katkı ve eleştirilerle geliştirileceği umuduyla...

Şubat / 2010

Hüseyin ERKAN, Sıtkı Gökşin SEYLAM, Ahmet YAŞAYAN

A

açık alan [İng. *open space*]: İmar, tarım ve orman alanları dışında kalan, insanların etkin oldukları alanların dışındaki alanlar.

açık maden ocağı [İng. *open-cast mine*]: Yeryüzünün üst kısmında bulunan, üst katmanların kaldırılması ile çıkarılan kömür vb. maden ocağı.

açma [İng. *clear cut area*]: Ormandan ağaç kesme yoluyla tarıma elverişli bir duruma getirilen arazi.

ada: bkz. **kadastro adası**

ada bölümü krokisi [İng. *block index map*]: Kadastro çalışma alanı içerisinde yer alan, kadastro adalarını gösteren kroki.

ada fihristi [İng. *block index*]: Kentsel arazi düzenlemelerinde adaların hangi kadastro ve imar paftasında yer aldığını gösteren çizelge.

ada numarası [İng. *block number*]: Kadastro çalışmalarında, kadastro adalarına verilen numara.

ada paftası [İng. *blok type map*]: Kadastro adalarını esas alan, ada grupları ile oluşturulmuş çizim sistemi, pafta türü.

afet alanı [İng. *disaster area*]: Deprem, heyelan, çığ, orman yangını ve taşkın gibi doğal afetlere yatkın alan.

afet yönetimi [İng. *disaster management.*]: Afet sonucu doğacak olayların incelenmesine, zararların en aza indirilmesine yönelik afet öncesinde, afet sırasında ve sonrasında yapılması gereken çalışmaların planlanması ve uygulanması için toplumun tüm kaynaklarının ve kurumlarının sürece katılarak yönetilmesi.

aile hukuku [İng. *family law*]: Aile bireyleri arasındaki, evlenme, boşanma gibi ilişkileri düzenleyen yasal kurallar bütünü.

aile konutu [İng. *residential building*]: Ailenin sürekli oturmasına ayrılan konut.

akaçlama [İng. *drainage*]: Topraktaki fazla suyu akıtmak için yapılan düzenleme, **drenaj**.

alan: bkz. **meydan**

altyapı [İng. *infrastructure*]: Bir yerleşim bölgesi ve sanayi kuruluşu için gerekli olan yol, su, elektrik, iletişim, vb. yapıların tümü, **teknik altyapı**.

alüminyumlu pafta [İng. *aluminium map sheet*.]: Kadastral planların çiziminin yapıldığı, orta tabakası alüminyum alaşım, alt ve üst tabakaları kağıt olan, çizim altlığı.

ana plan [eski: *nazım imar planı*, İng. *master plan, general plan*]: Bir kentin genel yerleşme ilkelerini ve gelişme biçimini ana çizgileri ile gösteren ve uygulama planlarına temel olan plan, **master plan**.

ana sicil [eski: *asli sicil*, İng. *primary register*]: Taşınmaz malların iyelik bilgilerini, hak ve yükümlülüklerini gösteren, devletin güvencesi altında olan tapu kütüğü, yevmiye defteri, plan ve diğer resmi belgeler bütünü.

analog harita: bkz. **çizgi harita**

aplikasyon: bkz. **yer gösterme**

arazi [İng. *land, property*]: 1) Altında, üstünde ya da üzerinde oluşturulmuş, iyelik ve kullanım haklarına konu olan, tüm yapıları ile birlikte yeryüzü parçası, 2) Geniş kırsal alan.

arazi bilgi sistemi [İng. *land information system, LIS*]: Çoğunlukla kırsal alan yönetiminde yararlanılan parsel bazlı coğrafi bilgi sistemi.

arazi düzenlemesi: bkz. **kırsal alan düzenlemesi**

arazi düzleme [eski: *arazi tesviyesi*, İng. *grading*]: Toprağın altında ve üstünde akaçlama kanalları oluşturmak, toprak erozyonunu en aza indirmek, görünüşü iyileştirmek, sulamayı kolaylaştırmak için arazi yüzeyinin düzleştirilmesi.

arazi idaresi: bkz. **arazi yönetimi**

arazi kadastro [İng. *rural cadastre*]: Kırsal alanda uygulanan kadastro, **tapulama**.

arazi kullanım haritası [İng. *land use map*]: Bir bölgedeki yerleşme alanlarını, arazi kullanım durumunu gösteren harita.

arazi kullanım planı [İng. *land use plan*]: Bir bölgede, arazinin nasıl kullanılacağını, kamusal ve imara izin verilen alanları gösteren yerel ve merkezi yönetimin kararları ile oluşturulmuş, hukuki geçerliliği olan plan.

arazi kullanımı [İng. *land use*]: Konut, sanayi, dinlenme vb. amaçlara ayrılmış kullanım biçimleri.

arazi parçalanması [İng. *fragmentation*]: Toplumsal ve ekonomik amaçları karşılamak üzere, arazinin kullanımı ve korunmasına ilişkin oluşturulmuş kurallar bütünü, **toprak parçalanması**.

arazi parseli [İng. *land parcel, lot*]: Tanımlanmış sınırları olan, iyelik hak ve yükümlülüklerine konu olabilen yeryüzeyi parçası, **parsel, kadastro parseli**.

arazi politikası [İng. *land policy*]: Toplumsal ve ekonomik amaçları karşılama amacıyla, arazinin kullanım ve korunmasına ilişkin oluşturulmuş kurallar bütünü

arazi toplulaştırma: bkz. **kırsal alan düzenlemesi**

arazi yönetimi [İng. *land management, land administration*]: 1) Kentsel ya da kırsal arazi kaynaklarının, sürdürülebilir bir biçimde, kullanımı ve geliştirilmesi ile ilgili bütünleşik yönetme süreci. 2) Araziye ilişkin bilgiler, kurumlar, politikalar ve hukuki düzenlemeler, **arazi idaresi**.

arsa [İng. *land, plot, lot, parcel*]: Kent ve kasabalarda yapı yapmaya ayrılmış ve yerel yönetimin sunduğu kolaylık ve donanımlardan yararlanabilecek arazi.

arsa payı [İng. *ownership share*]: Kat irtifakı veya kat mülkiyetine konu olan yapılarda, bağımsız bölümlerin her birinin arsa üzerindeki iyelik payları.

astralon pafta [İng. *astralone map sheet*]: Kadastro planlarının çiziminin yapıldığı saydam altlık, bu tür bir altlığa çizilmiş kadastro planı ya da haritası.

askı cetveli : Kadastro sonuçlarını ilgililere duyurmak amacı ile düzenlenmiş, hukuki değeri olan duyuru çizelgesi.

atık su yönetimi [İng. *waste water management*]: İnsan sağlığını ve çevreyi korumak amacıyla, atık suyun izlenmesi, işlenmesi ve arıtımı ile ilgili bütünleşik

yönetme süreci.

ayırma [eski: *ifraz*, İng. *Subdivision*]: Bir taşınmaz malın birden çok parçaya ayrılması.

ayırma çapı [eski: *ifraz çapı*]: Düzenleme sınırı ile bölünen parselin bölünme durumunu gösterir çap.

ayni hak [İng. *estate, real right*]: Kişilerin herhangi bir eşya üzerindeki egemenliklerini sağlayan, sınırsız ve sınırlı olabilen, iyelik, kullanma ve yararlanma hakkı biçimindeki haklar.

ayrıntılı plan [İng. *layout plan, site plan*]: Bugünün ve geleceğin yapılaşma durumunu, bayındırlık etkilerini, sokakları, ağaçları, taşınmaz mal sınırlarını gösteren büyük ölçekli imar planı.

aziller sicili [İng. *deed index*]: Taşınmaz mallarla ilgili olarak vekaletle işlem yapanların, vekaletlerinin kaldırıldığında kaydedilen ve durumu gösteren yardımcı sicil.

B

bağımsız bölüm [İng. *single space*]: Kat irtifakı veya kat mülkiyeti kurulmuş yerlerde, dükkan, konut gibi bağımsız kullanılan bölümler.

bağımsız ve sürekli haklar [eski: *müstakil ve daimi haklar*]: Başkasına devredilmeyen, mirasçısına kalmayan ve tapu kütüğünde üst hakkı, kaynak hakkı, vb. biçiminde tescil edilen haklar.

bağışlama [eski: *hibe*, İng. *gratuity*]: Bir mal ya da bir hakkı karşılıksız olarak başkasına verme.

baraj [İng. *dam*]: Nehir, ırmak ve çayı doğal akışına engel olacak biçimde beton, toprak ya da kayadan bir duvar oluşturarak bu gövdenin gerisinde su biriktirilmesini sağlayan yapı ya da sistem.

bayındırma: bkz. **imar**

belirli sınıır [İng. *fixed boundary*]: Dere, göl, vb. doğal oluşumlarla ya da duvar,

çit, hendek vb. yapay olarak belirli olan taşınmaz mal sınırları.

belirsiz sınır [İng. *general boundary*]: Doğal ya da yapay herhangi bir biçimde belirlenmemiş, kuşkuolu olan taşınmaz mal sınırı.

bilirkişi: bkz. **kadastro bilirkişi**

birleşik kanalizasyon [İng. *combined sewer*]: Atık suyun ve sel suyunun toplanmasını, boşaltma alanlarına taşınmasını sağlayan tek bir kanalizasyon sistemi.

birleştirme [eski: *tevhid*, İng. *amalgamation*]: Birbirine bitişik parsellerin tek bir parselde dönüştürülmesi için yapılan işlemler.

bitey [İng. *flora*]: Yeryüzü bitki örtüsü, **flora**.

boru hattı [İng. *pipeline*]: Petrol, doğal gaz gibi yakıtları bir yerden uzak noktalara ileten, pompalama donanımı, vanaları ve depolama birimleri bulunan boru ağı, sıvı ya da gaz iletim sistemi.

boşaltma kanalı [eski: *tahliye kanalı*, İng. *drainage canal*]: Toprakta oluşan fazla suyun akıtılması için yapılan kanal.

bölge planlama [İng. *regional planning*]: Bir kentten daha büyük alanların, daha iyi yaşam koşullarını sağlamak amacıyla düzenlenmesi.

bölgesel koordinat sistemi: bkz. **yerel koordinat sistemi**

bölünebilir taşınmaz mal [İng. *divisible real estate*]: Yasalara ve fizik kurallarına göre iki veya daha fazla parçaya ayrılabilen taşınmaz mal.

bölünemez taşınmaz mal [İng. *indivisible real estate*]: Yasalara ve fizik kurallarına göre iki veya daha fazla parçaya ayrılamayan taşınmaz mal .

bütünleme [İng. *completion, verification*]: Fotogrametrik kadastro çalışmalarında, fotogrametri yöntemi ile çizilmiş haritaların, arazi ile karşılaştırılarak gerekli düzeltmelerin yapılması, eksiklerinin tamamlanması, hukuksal incelemeler ile kadastro haritalarına dönüştürme işlemi.

bütünleyici parça [eski: *mütemmim cüz*, İng. *integral part*]: Taşınmaz malı bütünleyen, ona zarar vermeden ayrılması olanaksız bölüm.

büyütölmüş fotoğraf [İng. *enlarged air photo*]: Fotogrametrik kadastro çalışmalarında, arazideki hukuki incelemeleri ve taşınmaz mal sınırlarını üzerinde gösterebilmek amacıyla orijinal hava fotoğrafının birkaç kez büyütölerek üretilmiş hava fotoğrafı.

C

CBS: bkz. **coğrafi bilgi sistemi**

cins değişikliği [eski: *tahavvülat*, İng. *land use conversion*]: Bahçe, tarla iken arsaya dönüşmesi gibi nitelik ve bu durumun kadastro kayıtlarına aktarılması işlemleri, değişiklik.

coğrafi bilgi sistemi [İng. *geographic information system, GIS*]: 1) Harita üretimini, güncelleştirilmesini ve harita kullanımını kolaylaştıran, bu bilgileri ekranda görüntüleyebilen, kağıt harita biçimine dönüştürebilen bir bilgisayar, donanım ve yazılım sistemi. 2) Yeryüzü ile ilgili bilgilerin toplanmasını, işlenmesini, sorgulanmasını ve sunumunu sağlayan, kullanıcıların amaçlarına uyulanabilen bir temel bilgisayar yazılımı, **CBS**.



ap: bkz. **aplı tasarruf belgesi**

aplı tasarruf belgesi [İng. *Individual land parcel plan*]: Bir parselin kadastro planından kopya edilmiş ilgili parçası ile bu parselle ilgili bilgileri içeren belge, **kadastro çapı, çap**.

ÇED: bkz. **evresel etki değerlendirme**

ÇED raporu: bkz. **evresel etki raporu**

ereve paftası: bkz. **dolu pafta**

evre [İng. *environment*]: Bir organizmanın var olduğu ortam ya da koşullar; doğal fiziksel öğeleri ve etkileştiği insan ürünü koşullar.

çevrebilim [İng. *ecology*]: Canlı varlıkların içerisinde yaşadıkları doğal ortamları ile inceleyen bilim dalı, **ekoloji**.

çevre analizi [İng. *environmental analysis*]: Belirli bir arazinin topoğrafik, jeolojik, hidrolojik ve kültürel özellikleri gibi çevresel özelliklerinin irdelenmesi.

çevre değerlendirme [İng. *environmental assessment*]: Bir projenin ya da araziye ilişkin bir eylemin çevre açısından yararlı olup olmayacağı ve çevresel etki raporunun gerekip gerekmediğini saptamak amacıyla yapılan inceleme.

çevre düzeni planı [İng. *environmental plan*]: Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak her türlü yerleşme ve arazi kullanım kararlarını belirleyen plan.

çevre koruma [İng. *environmental protection*]: Potansiyel olarak tehlikeli atık maddelerin çevreye boşaltılmasının en aza indirilmesi ya da önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar, kaynakların bu gereksinime uygun yönetimi.

çevre mühendisliği [İng. *environment engineering*]: Çevrenin korunması, kirliliğin azaltılması, daha iyi bir çevrenin oluşturulması ile ilgili teknolojilerin tasarlanması, çevre süreçlerinin irdelenmesi ve önlemler alınması konusunda işlevi ve yetkisi olan mühendislik dalı.

çevre planlaması [İng. *environmental planning*]: Bir kentin çevresi ile birlikte tasarlanması gerekli bölgeleri, bölgesel planlamalarla ilişki kurularak hazırlanan koruma, kullanma ve yerleşme düzenlemeleri için yapılan planlama.

çevre yolu [İng. *beltway, periphery road*]: Ana ulaşım yolları ile bağlantılı, genellikle kenti çevreleyen ulaşım ağı.

çevre yönetimi [İng. *environmental management*]: Toprak, su ve hava gibi doğal kaynakların kullanılması ile ilgili çevre etkisini göz önünde tutan, uygulamaların tümü ve bununla ilgili planlama, programlama ve izleme etkinliği.

çevresel denge [İng. *ecological balance*]: Bayındırma önlemleri ile birlikte var olan doğal yapının korunması ve güçlendirilmesi.

çevresel etki değerlendirme [İng. *environmental impact assessment*]: Yeni gelişme ve projelerin çevreye olabilecek sürekli ya da geçici etkilerinin toplumsal sonuçları ve seçenekli çözümleri de içine alacak biçimde analizi ve değerlendirilmesi, **ÇED**.

çevresel etki raporu [İng. *enviromental impact statement*]: Çevresel etki değerlendirme çalışmalarını gösteren ayrıntılı rapor, **ÇED raporu**.

çevreye duyarlı alan [İng. *enviromental sensitive area*]: Doğal yerleşmeleri ve süregelen geleneksel tarımsal etkinlikleri koruma amaçlı, yoğun tarımdan geleneksel tarıma dönmek için özel önlemler almak gereği duyulan alan.

çıplak mülkiyet: bkz. **kuru mülkiyet**

çizgi harita [İng. *line map*]: Ayrıntıları soyut nokta ve çizgilerle gösteren, kağıt üzerine çizilmiş, basılarak çoğaltılmış ya da çoğaltılmamış, alışılmış harita türü, **analog harita**.

çizim [eski: *tersimat*, İng. *drawing, plotting*]: 1) Ölçü değerlerini kullanarak, kağıt üzerinde ya da ekranda harita ve plan oluşturma işi. 2) Fotogrametrik stereomodel üzerinde haritada bulunması gerekli ayrıntıları çizme işi.

çok yönlü kadastro [İng. *multi purpose cadastre*]: Genel amaçlarının ötesinde, kadastronun sürdürülebilir gelişme çalışmaları için gerekli bilgileri de içeren kadastro türü.

çöplük [İng. *dump site*]: Katı atıkların boşaltılıp üstü açık bırakılan atık tasfiye alanı.

D

dalgakıran [İng. *jetty*]: Dalga, gelgit ve akıntılardan korumak amacıyla, deniz, göl ve ırmak kenarlarına yapılan set, yapı.

değer [eski: *kıymet*, İng. *value*]: Satılabilir, değiştirilebilir bir nesnenin, çeşitli ölçütlere göre belirlenmiş parasal karşılığı.

değer artış vergisi [İng. *development charge*]: Bir kamu hizmeti sonunda taşınmaz malın artan değeri üzerinden alınan vergi.

değer haritası [İng. *valuation map*]: Arsa ve arazilerin birim fiyatını gösteren ve belli zaman aralıklarında üretilen harita.

değerleme [İng. *valuation, assesment, appraisal*]: Bir taşınmaz malın belli

ölçütlere göre, güncel, kira, kullanım ya da yatırım değeri gibi değerlerinin belirlenmesi işi.

değerleme uzmanı [İng. *appraiser*]: Bir taşınmaz malın, belirli ilkelere göre, değerlemesini yapabilen, değerlendirme uzmanlığı lisansı bulunan kişi.

değişebilir sınır [İng. *changeable boundary*]: Doğal ve yapay işaretlerle belirli olmayan, genişlemeye uygun taşınmaz mal sınırı.

değişmez sınır [eski: *sabit sınır*, İng. *fixed boundary*]: Doğal ya da yapay işaretlerle belirli olan taşınmaz mal sınırı.

deniz seddi [İng. *seawall*]: Sahili koruyan ve iç kısımlara taşmaları önleyen deniz kenarlarındaki sağlam duvar.

devre mülk [İng. *time share property*]: Bir konutun ya da bir yapının bağımsız bölümünün ortak iyelerinin, ortaklık paylarına uygun olarak yılın belirli dönemlerinde yararlanmasını sağlayan irtifak hakkı.

devre tatil [İng. *time share vacation*]: Tatil yapılan bir kuruluştan, belirli zaman dilimlerinde yararlanma hakkı.

digital harita: bkz. **sayısal harita**

dinlenme yeri [İng. *recreation area*]: Kentsel alanlarda insanlara dinlenme ve eğlenme gereksinimleri için ayrılan ve kişi başına büyüklüğü yasayla belirtilen alan, **rekreasyon alanı**.

direy [İng. *fauna*]: Bir bölgedeki hayvan türleri ve dağılımı, **fauna**.

dirlik: Osmanlı İmparatorluğunda, bir hizmet karşılığında, kullanım hakkı verilen taşınmaz mal ve bu nitelikteki toprak kullanım sistemi.

doğa koruma alanı [İng. *nature protection area*]: Doğal çevrenin korunması ve araştırılması için ayrılmış alan.

doğal kaynak [İng. *natural resource*]: Yer yüzünde ve yer altında bulunan, ağaç, temiz su, madenler gibi zenginlik kaynağı olan, insan yaşamı için değer oluşturan şeyler.

doğal sınır [eski: *tabii hudut*, İng. *natural boundary*]: Doğanın oluşturduğu, göl,

deniz kenarı, ırmak kenarı ya da uçurum gibi doğal oluşumlu parsel sınırı.

doğrudan tescil [eski: *resen tescil*, İng. *direct registration*]: İmar, arazi toplulaştırma vb. uygulamalar sonucunda ortaya çıkan ve ilgisinin başvurusu olmaksızın yapılan tescil.

doğruluk [eski: *hassasiyet*, İng. *accuracy*]: Ölçülerin ya da ölçülerden elde edilen büyüklüklerin gerçek değere yakınlığını gösteren, genellikle karesel ortalama hata ile ölçülen nitelik.

dolgu [İng. *riprap*]: Set erozyonunu önlemek için düzensiz biçimde bir araya konmuş kaya parçası, taş ya da betondan yapılmış duvar.

dolu pafta [İng. *frame sheet*]: Ülke düzeyinde ya da bir kent ve kasaba için düzenlenmiş pafta bölümleme sisteminde oluşturulmuş pafta çizim türü, **çerçeve paftası**.

DOP: bkz. **düzenleme ortaklık payı**

dönüm: 919 - 2500 metrekare arasında değişen, yasal olarak 1000 metre kare biçiminde belirlenmiş alan ölçüsü birimi.

drenaj: bkz. **akaçlama**

durum haritası [eski: *halihazır harita*, İng. *city map, town map*]: Mekansal düzenlemelere altlık olmak, kent ve kasaba yönetiminde kullanmak amacıyla yapılan harita.

duyarlık [eski: *hassasiyet*, İng. *precision*]: 1) Bir ölçü kümesindeki ölçülerin birbirlerine yakınlığını, uyumluluğunu gösteren, genellikle karesel ortalama hata ile ölçülen nitelik. 2) Ölçü aletlerinin ölçebileceği en küçük miktar ile ilgili nitelik, çözünürlük, **incelik**.

düzeltilme [eski: *tashih*, İng. *rectification*]: Tapu kütüğündeki yanlış kaydın belgelere uygun duruma getirilmesi.

düzeltilmeler sicili [eski: *tashihler sicili*, İng. *rectification register*]: Tapu kütüğü ve kadastro planlarında yapılan düzeltilmelerin kaydedildiği sicil.

düzenleme alanı [İng. *land arrangement area*]: Kentsel ve kırsal alanlarda yapılacak düzenlemelerin sınırları içinde kalan alan.

düzenleme ortaklık payı [İng. *development readjustment share*]: Kırsal ve kentsel alan düzenlemelerinde, kamusal gereksinin için, düzenlemeye katılan parsellerden kamuca alınan yasal miktar, **DOP**.

E

eğim haritası [İng. *slope index map*]: Araziyi eğim gruplarına ayırarak gösteren, çeşitli arazi yönetim projelerinde yararlanılan harita.

eklenti [eski: *teferruat, müstemilat*]: Kullanım ya da işletilmesi için gerekli olan ve taşınmaz mala bağlı bulunan kömürlük vb. taşınır, taşınmaz öge.

ekoloji: bkz. **çevrebilim**

ekosistem [İng. *ecosystem*]: Birbirleriyle ve cansız ortamla ilişki içinde olan kendi içinde yeterli bitki ve hayvan topluluğu.

elbirliği iyeliği [eski: *iştirak halinde mülkiyet*, İng. *tenancy in collective property*]: Pay oranları belli olmaksızın birden çok kişinin bir taşınmaz mala iye olması.

elmen: bkz. **zilyet**

elmenlik: bkz. **zilyetlik**

emlak alım-satım vergisi [İng. *real estate transaction tax*]: Taşınmaz malın ya da yararlanma hakkının el değiştirmesi sırasında alınan vergi.

emlak beyan değeri [İng. *real estate value statement*] Taşınmaz mal iyeleri tarafından belediyelere bildiren taşınmaz mal değeri, **taşınmaz mal beyan değeri**.

emlak komisyonculuğu [İng. *real estate agency*]: Taşınmaz malların alınması, satılması, kiraya verilmesi vb. işlerde kişiler arasında aracılık işi.

emlak vergisi [İng. *land tax, property tax*]: Taşınmaz malın değeri üzerinden her yıl alınan vergi, **taşınmaz mal vergisi**.

enerji korunması [İng. *energy conservation*]: Enerji kaynaklarının akılcı ve denetimli kullanılması ile ilgili her türlü önlem ve etkinlikler.

eşya hukuku [İng. *real law*]: Eşya üzerindeki egemenlik haklarını düzenleyen hukuk kuralları.

G

fauna: bkz. **dişey**

fen kontrol memuru [İng. *chief cadastre technician*]: Kadastronun teknik yönlerini denetleyen ve kadastro komisyon üyesi olan eleman.

fen memuru [İng. *cadastre technician*]: Kadastronun teknik bölümünde görevli, diğey kurum ve kuruluşlarda, belediyelerde de benzeri görevler yapan yetkili eleman.

flora: bkz. **bişey**

fotogrametri [İng. *photogrammetry*]: Fotoğraf aracılığı ile ölçme ve bilgi toplama bilimi ve teknolojisi.

fotogrametrik harita yapımı [İng. *photogrammetric mapping*]: Hava fotogrametrisi yöntemi ile haritaların üretilmesi.

fotoplan [İng. *photoplan*]: Düz alanların hava fotoğraflarının tam düşeye dönüştürülerek ve ölçeklendirilerek oluşturulmuş, geometrik olarak harita özelliğı taşıyan fotoğrafik ürün.

gecekondu [İng. *shanty, squatter*]: Yasalara ve imar kurallarına aykırı olarak, gerçek ya da tüzel, kamusal ve özel kişilerin toprakları üzerine yapılan yoksul halk kesimlerinin üzerinde yaşadıkları yapı, barınak türü.

gecekondu bölgesi [İng. *slum areas, squatter settlement, illegal housing zone*]: Gecekondu yapılarından oluşan kent kesimi.

gecekondu iyileştirme bölgesi [eski: *gecekondu ıslah bölgesi*, İng. *illegal housing rehabilitation zone*]: Gerekli kamu hizmetleri götürülerek iyileştirilmesi planlanan ve bu amaçla ayrılan yerleşme alanları.

gecekondu önleme bölgesi [İng. *illegal housing prevention zone*]: Gecekondu yasasına göre konut yapımına ayrılan bölge.

geçerli sınır: Taşınmaz mal iyelerinin kendi aralarında anlaşarak oluşturdukları taşınmaz mal sınırı.

geçici not [eski: *muvakkat şerh*, İng. *remark, note*]: Tapu işlemlerinde ilgisinin haklarının bir tehlikeye uğramaması ve hakkını kanıtlama veya eksiğini tamamlamak için tapu sicilinde ayrılan bölüme düşülen not.

geçici şerh: bkz. **geçici not**

geçiş hakkı [İng. *right of access*]: Bir kimsenin iyesi olduğu taşınmaz maldan diğer bir taşınmaz mala ya da yola geçebilmek için üçüncü kişilere tanınan hak.

genel sınır [İng. *general boundary*]: Kadastro çalışmalarının yapılacağı alanı gösteren, köy ya da mahalleyi çevreleyen sınır.

genel sınır krokisi [İng. *general borundary sketch*]: Kadastro çalışma alanını belirleyen sınırı gösteren kroki.

GPS: bkz. **küresel konumlama sistemi**

grafik kadastro [İng. *graphical cadastre*]: Herhangi bir koordinat sistemi oluşturulmaksızın kapalı poligonlar yardımı ile yapılan kadastro türü.

grafik kadastro paftası [İng. *graphical cadastre map sheet*]: Grafik kadastro uygulamaları sonucunda elde edilmiş kadastro planı, **grafik pafta**.

grafik pafta: bkz. **grafik kadastro paftası**

güncel değer [eski: *rayiç bedel*, İng. *market value*]: Taşınmaz malın belirli bir gündeki değeri.

güncelleme: bkz. **kadastro güncellemesi**

H

hacizler sicili: Haczedilen taşınmaz malların yazıldığı sicil.

olmayan arazi.

haraci topraklar: Osmanlı İmparatorluğu'nda fethedilen yerlerde, müslüman olmayanlara vergi karşılığı işletme hakkı bırakılan topraklar.

harita [İng. *map*]: Bir yer yüzü parçası üzerindeki doğal ve yapay ayrıntıların konumlarını, belirli bir ölçekte küçülterek topoğrafik özellikleri ile birlikte kağıt üzerinde gösterimi.

harita mühendisliği [İng. *surveying engineering*]: Temel topoğrafik, kadastral ve durum haritalarının üretiminde görevli ve sorumlu olan, her tür arazi projelerinde diğer meslek elemanları ile birlikte projeler üretebilen, bu projeleri yönetebilen, uygulayan, ilgili donanım ve yazılımları kullanabilen ve bu nitelikleri kazandırıcı eğitim gören mühendislik alanı, **harita ve kadastro mühendisliği, jeodezi ve fotogrametri mühendisliği**.

harita ve kadastro mühendisliği: bkz. **harita mühendisliği**

has topraklar: Devlet adamlarına kullanım hakkı verilen, iyeliği Osmanlı sultanlarına ait olan topraklar.

hata sınırı [eski: *tecvizi hata*, İng. *tolerance*]: Ölçme pratiğinde, ölçü sonuçlarının duyarlık ya da doğruluklarının değerlendirilmesinde aşılmaması gereken ve karesel ortalama hatanın genellikle üç katı olarak alınan değer, **hata toleransı**.

hata toleransı: bkz. **hata sınırı**

hava fotogrametrisi [eski: *havai fotogrametri*, İng. *aerial photogrammetry, aerophotogrammetry*]: Uçaktan çekilen fotoğraflar ile çalışılan, orta ve büyük ölçekli harita üretiminde yoğun ve yaygın olarak kullanılan fotogrametri yöntemi.

havza yönetimi [İng. *watershed management*]: Su toplama havzalarında, doğal kaynaklardan en iyi şekilde yararlanabilmek için gerekli planlama ve geliştirme etkinliklerini de içeren yönetim biçimi.

hazine arazisi: Tescil edilmiş ya da edilmemiş, devletin iyeliğindeki kamu taşınmaz malı.

hidroloji [İng. *hydrology*]: Yeryüzeyi ve yer altı suları, bunlarla ilgili konuları inceleyen bilim dalı, **su bilimi**.

hidroloji haritası [İng. *hydrological map*]: Akarsu, göl vb. su varlığının öğelerini gösteren orta ölçekli tematik harita.

hidrolojik inceleme [İng. *hydrologic study*]: Bir alanın su varlığının niceliksel değerlendirilmesi, taşkın denetimi gibi suların değişik yönlerinin sistematik olarak değerlendirilmesi.

hukuki kadastro [İng. *juridical cadastral*]: Kayıtlardaki kadastro bilgilerinin ve kadastro planlarının devlet güvencesi altında olan kadastro türü, **hukuksal kadastro**.

hukuksal kadastro: bkz. **hukuki kadastro**

I

ıslah imar planı: bkz. **imar ıslah planı**

İ

identifikasyon [İng. *identification*]: Fotogrametrik kadastro çalışmalarında daha sonraki stereo değerlendirmede kullanılmak üzere taşınmaz mal sınırlarının, büyütülmüş hava fotoğrafları üzerinde gösterilmesi işi.

identifikasyon fotoğrafı [İng. *identification photograph*]: Fotogrametrik yöntemle arazi kadastro çalışmaları taşınmaz mal sınırlarını gösteren büyütülmüş hava fotoğrafı.

ifraz: bkz. **ayırma**

ikta: İslam ülkelerinde, devlet tasarrufunda bulunan toprağın gelirinin sivil veya askerî kişilere verilmesi.

ilan: bkz. **kadastron ilanı**

iltizam sistemi: Osmanlı İmparatorluğunda, tımar sisteminin kaldırılmasından sonra, peşin vergi karşılığında toprağın kullanım hakkının kişilere verilmesi sistemi.

imar [İng. *development, zoning*]: Yerleşme bölgelerinin gelişip güzelleşmesi, yaşam koşullarına uygun hale getirilmesi, bununla ilgili kurallar bütünü, **bayındırma**.

imar adası [İng. *building block*]: İmar planlarındaki yol, nehir, göl vb. ile çevrili parseller topluluğu.

imar hakkı [İng. *development right*]: Kamu kuruluşları ve belediyelerin, planlama, imar ve inşaat hizmetleri sonucunda taşınmaz mal sahiplerine sağladığı haklar.

imar ıslah planı: Düzensiz ve sağlıksız biçimde gelişmiş yerleşme bölgelerinde uygulanmak üzere hazırlanan, mevcut durumu da dikkate alan iyileştirme planı, **ıslah imar planı**.

imar ihya: Orman dışında kalan ve devletin iyeliğinde bulunan, herhangi bir kamu hizmetine verilmemiş tarım dışı arazinin, emek ve para harcayarak tarım alanına dönüştürülmesi.

imar parseli [İng. *zoning lot, plot*]: Kent ya da kasaba imar düzenine uygun olarak oluşturulmuş taşınmaz mal, **parsel**.

imar planı [İng. *zoning plan, development plan*]: Kent ya da kasaba halkının insanca yaşamasını sağlamak amacıyla; oturma, çalışma, dinlenme ve ulaşım yerlerinin ve bölgelerin kullanım biçimleri ile taşınmaz malları düzenleyen belge.

imar planı uygulaması [İng. *development plan implementation*]: Taşınmaz malların imar planına uygun duruma getirilmesi ve tapu sicilinin buna göre yeniden düzenlenmesi.

imar projesi [İng. *development project*]: Yerleşme bölgelerinin geliştirilmesi, yaşam koşullarına uygun duruma getirilmesi için yapılan hesap, çizim vb. çalışmalar.

incelik: bkz. **duyarlık**

ipotek [eski: *rehin*, İng. *hypothecation*]: Belirli bir miktar ve süre için sağlanacak kredi ya da doğması olası bir borç için taşınmaz malın güvence olarak gösterilmesi ve bu durumun tapu kütüğüne kaydedilmesi, **taşınmaz mal tutusu, tutu**.

ipotek belgesi [İng. *mortgage certificate*]: İpotek işlemi sonunda tapu sicil yetkililerince alacaklıya verilen belge.

ipotek derecesi: Aynı taşınmaz maldaki birden çok ipoteğin birbirine karşı üstünlüğünü gösteren ve tapu kütüğünde de belirtilen sıralama.

ipotekli borç senedi [İng. *mortgage*]: Güvence altına alınan taşınmaz malın, paraya çevrildiğinde alacağın karşılanmaması durumunda, borçlunun diğer mallarının paraya çevrilerek eksiğin tamamlanmasını sağlayan, başkasına da devredilebilme özelliği olan ipotek türü.

irtifak hakkı [İng. *servitude; easement*]: Taşınmaz mallar üzerinde başkalarının yararlanması için kurulmuş, yararlanma, geçit, vb. haklar.

iskan: bkz. **yurtlandırma**

işgal: bkz. **taşınmaz mal işgali**

iye [eski: *malik*, İng. *owner, proprietor*]: Kendisinin olan bir şeyi, yasaya uygun olarak dilediği gibi kullanabilen kimse, **sahip**.

iyelik hakkı [eski: *mülkiyet hakkı*, İng. *ownership right*]: Bir taşınmaz mal üzerindeki yasal egemenlik ve bu durumu güvence altına alan hak.

iyi niyet [eski: *hüsni niyet*, İng. *bona fide*]: Herhangi bir kişi ya da konu için hiçbir kötü düşünce beslememe.

J

jeodezi ve fotogrametri mühendisliği: bkz. **harita mühendisliği**

jeoloji haritası: [İng. *geological map*]: Jeolojik oluşumları ve yapıları, bunların sınırlarını gösteren orta ölçekli tematik harita, **jeolojik harita**.

jeolojik harita: bkz. **jeoloji haritası**

K

kaba hata [İng. *gross error, blunder*]: Ölçmeler sırasında ölçme aletinden ya da hesaplamalar sırasında çalışanların özensizliğinden kaynaklanan büyük ölçü ve hesaplama hatası.

kadastral ölçme yöntemi: bkz. **kadastro ölçme yöntemi**

kadastral sistem: bkz. **kadastro sistemi**

kadastro [İng. *cadastre*]: Bir ülkedeki her tür taşınmaz malın, sahibi, yeri, yüzölçümü, sınır ve değerlerinin devlet eliyle saptanıp plana bağlanması işi.

kadastro adası [İng. *cadastral block*]: Irmak, deniz, göl, yol gibi doğal ve yapay sınırlarla çevrelenmiş parseller topluluğu, **ada**.

kadastro arşivi [İng. *cadastral archive*]: Kadastro planlarının güvenliğinin sağlanması amacıyla, plan ve bunun oluşturulmasına yarayan tüm belgelerle plandaki değişikliği gerçekleştiren belgelerin kopyalarının merkezde toplanması sonucu meydana getirilen arşiv.

kadastro bilgi sistemi [İng. *cadastral information system*]: Kadastro sisteminin işletilmesi, yönetilmesi amacı ile oluşturulmuş parsel bazlı bilgi sistemi.

kadastro bilirkişisi [İng. *expert witness*]: Kadastro çalışmaları sırasında, taşınmaz mal iyeleri ve sınırları konusunda bilgisine başvuru ve nitelikleri kadastro yasasında belirtilen uzman kişi, **bilirkişi**.

kadastro bölgesi [İng. *cadastral area*]: Kadastro çalışması yapılacak il ya da ilçe sınırları içinde kalan alan, **kadastro projesi alanı**.

kadastro çalışma alanı [İng. *cadastre project area*]: Kadastrosu yapılan ya da yapılacak köy ya da mahalle.

kadastro çapı: bkz. **çaplı tasarruf belgesi**

kadastro değeri [İng. *cadastral value*]: Kadastro çalışmaları sırasında belirli kurallara göre taşınmaz malın saptanan değeri.

kadastro güncellemesi [İng. *cadastre update*]: Güncelliğini yitirmiş eski kadastro planlarının ve diğer bilgilerin güncel duruma getirilmesi için yapılan işlemler, **güncelleme**.

kadastro harcı: Kadastro çalışmaları tamamlandıktan sonra, taşınmaz mal sahiplerinden alınan katkı payı.

kadastro haritası [İng. *cadastral map*]: Taşınmaz malların sınırlarını, üzerindeki yapı, duvar vb. bilgileri gösteren, ada ve parsel numaraları bulunan, eşyükselti eğrileri olan ya da olmayan harita, **kadastro planı**.

kadastro ilanı: Kadastro çalışmalarından önce ve sonra, durumu ilgililerine açıklayan ve hukuki sonucu olan duyuru, **ilan**.

kadastro komisyonu: Kadastro çalışmalarının sonuçlarına yapılan itirazları incelemek ve karara bağlamak üzere oluşturulan kurul.

kadastro mahkemesi [İng. *cadastral court*]: Kadastro çalışmaları sonunda ortaya çıkan anlaşmazlıklara bakmakla görevli ve yetkili özel yargı birimi.

kadastro müdürlüğü: Kadastroyu yapmak ve kadastro planlarını güncel tutmakla yetkili ve yükümlü yönetim birimi.

kadastro mühendisi [İng. *cadastre engineer*]: Kadastro çalışmalarını yürüten, yöneten ya da denetleyen uzman harita mühendisi.

kadastro ölçme yöntemi [İng. *cadastral surveying method*]: Kadastro ölçmeleri sırasında uygulanan, prizmatik, takeometrik alım gibi adlar verilen ölçme türü, **kadastral ölçme yöntemi**.

kadastro ölçmesi [İng. *cadastral surveying*]: Kadastro çalışmalarında ya da güncelleme ve yenileme çalışmalarında uygulanan ölçme türü ve ölçme işlemi.

kadastro paftası [İng. *cadastral map sheet*]: 1) Kadastro planlarının üzerine çizildiği altlık. 2) Kadastro plan ve haritalarından her biri.

kadastro parseli [İng. *cadastral parcel*]: Kadastro çalışmalarında sınırları belirli olan arazi parçası, parsel.

kadastro planı [İng. *cadastral plan*]: Eşyükselti eğrileri olmayan kadastro haritası.

kadastro projesi [İng. *cadastre project*]: Bir ülkede ya da bir bölgede kadastro yapmayı amaçlayan ya da kadastro sistemini kurmayı amaçlayan proje.

kadastro projesi alanı: bkz. **kadastro bölgesi**

kadastro revizyonu: bkz. **kadastro güncellemesi**

kadastro sistemi [İng. *cadastral system*]: 1) Taşınmaz mallar ile özel ve tüzel kişiler arasındaki ilişkileri düzenleyen güvence altında tutan kurallar ve yöntemler bütünü. 2) Ülkeden ülkeye değişen nitelikleri olan kadastro türü, **kadastral sistem**.

kadastro tutanağı: Kadastro çalışmaları sırasında taşınmaz malların iyelik durumlarının ve kazanım biçimlerinin açıklandığı, muhtar ve bilirkişilerin katılımıyla görevli olanlarca düzenlenen belge, **tutanak**.

kadastro üyesi [eski: *tapu azası*]: Kadastro çalışmaları sırasında taşınmaz malların iyelik durumunu inceleyen kurulun yöneticisi, **kurul üyesi**.

kadastro yargıcı [eski: *kadastro hakimi*]: Kadastro mahkemesinde görev yapan hukuk adamı, **yargıç**.

KAKS: bkz. **kat alanı katsayısı**

kamu orta malı [İng. *public property, common property*]: Kamunun yararlanmasına ayrılan ve tapu sicilinde özel sicile kaydedilen, mera, otlak, yaylak vb. taşınmaz mallar.

kamu ölçmeleri : Kadastro, imar uygulamaları, kamulaştırma, kırsal ve kentsel toprak düzenlemeleri ile ilgili ölçme bilgisi alanı ve bu alanı içeren bilim dalı.

kamu taşınmaz malı [İng. *entailed land*]: Devletin iyeliği altındaki taşınmaz mal.

kamu yararı [eski: *amme menfeati*, İng. *public interest*]: Yapılan ve yapılacak işlemlerde kamusal yararın ön planda tutulması.

kamu yönetimi [eski: *amme idaresi*, İng. *public administration, public management*]: 1) Devlet eliyle yönetilen işlerin tümü, 2) yürütme organının kamu hizmetlerine ilişkin etkinlikleri.

kamulaştırma [eski: *istimlak*, İng. *expropriation*]: Kamu yararına projelerin uygulanmasında, özel iyelik konusu taşınmaz malların karşılığı ödenerek kamuya kazandırılması.

kamulaştırma bedeli [eski: *istimlak bedeli*, İng. *expropriated price*]:

Kamulaştırma yapan kuruluş tarafından, taşınmaz mal için belirlediği bedel, **kamulaştırma değeri**.

kamulaştırma değeri: bkz. **kamulaştırma bedeli**

karesel ortalama hata [İng. *root mean square error, standart deviation*]: Bir ölçünün doğruluğunu ya da duyarlılığını gösteren ve ölçü hatalarının ya da düzeltmelerin karelerinin toplamından hesaplanan ölçüt, **ortalama hata, standart sapma**.

karton pafta: Niteliksiz kartonlara çizilmiş kadastro planı.

kasaba haritası [eski: *halihazır harita*, İng. *town map*]: Kasaba belediyelerinin yönetimlerinde, her türlü mekansal düzenlemeye altlık olması için yapılan harita.

kat [İng. *floor*]: Bir binada yatay iki döşeme arasında kalan aynı düzeydeki dairelerin, odaların, koridorların tümü.

kat alanı katsayısı [İng. *floor area ratio*]: Bir yapının bütün katlardaki alanları toplamının parsel alanına bölünmesi ile elde edilen katsayı, **KAKS**.

kat irtifakı: bkz. **kat irtifak hakkı**

kat irtifak hakkı: Yapılmakta ya da yapılacak olan binaların bağımsız bölümlerinde kurulacak kat mülkiyetine esas olmak üzere, iyenin arsa payına bağlı olarak oluşturulan hak, **kat irtifakı**.

kat iyeliği: Tamamlanmış bir binanın bağımsız bölümlerinde, taşınmaz malın iyesi veya iyeleri tarafından kat mülkiyeti yasasına göre kurulan mülkiyet, **kat mülkiyeti**.

kat mülkiyeti: bkz. **kat iyeliği**

kaynak hakkı: İyesi olmadığı bir taşınmaz maldaki kaynaktan yararlanma ve bu kaynağın suyunu kendi taşınmaz malına akıtma hakkı.

kent bilgi sistemi [İng. *urban information system*]: Kent yönetimine yardımcı olmak, mekanla ilgili karmaşık sorunların çözümünde ve sağlıklı kararların alınmasında kolaylıklar sağlamak için kurulan ve uygulanan coğrafi bilgi sistemi.

kent haritası [eski: *halihazır harita*, İng. *city map*]: Kent belediyelerince her türlü mekansal düzenlemelere altlık olması için yaptırılan, 1/500-1/1000 ölçekli harita.

kent planlaması [eski: *şehir planlaması*, İng. *urban planning*]: Bir kentteki tüm arazi çalışmalarını, arazi kullanım biçimleri ile gereksinimlerini, kentin gelecekteki gelişme durumunu inceleyen, buna göre düzenlenen plan, program ve projeler bütünü. **kentsel tasarlama**.

kentbilim [eski: *şehircilik*, İng. *urban science*]: Kentlerin değişip büyümesini, bayındırlaşmasını, sağlıklı gelişmesi ile ilgili düzenlemelerle uğraşan bilim dalı.

kentsel alan düzenlemesi [İng. *urban area design*]: Yerleşme bölgelerinin, yaşam koşullarına uygun duruma getirilmesi için yapılan düzenleme çalışması.

kentsel tasarlama: bkz. **kent planlaması**

kıraç arazi: Verimsiz, sulanamayan, bitek olmayan arazi, **kıraç toprak**.

kıraç toprak: bkz. **kıraç arazi**

kırsal alan [İng. *rural area*]: Üretimi tarıma dayalı kırsal nüfusun yaşadığı, çalıştığı alan.

kırsal alan düzenlemesi [İng. *land consolidation*]: Tarım alanlarında en uygun tarımsal verimin alınması için taşınmaz mal sınırlarının ve iyelerinin, belirli ilkeler uygulayarak, yeniden düzenlenmesi, **arazi düzenlemesi**, **arazi toplulaştırması**, **toplulaştırma**.

kışlak: Kışın barınılan yer, göçebe oymakların hayvanları ile birlikte konakladıkları yer.

kıyı alanları yönetimi [İng. *coastal zone management*]: Kıyı sularını ve su havzalarını kirlilikten korumak ve sağlanacak yararı en büyükleştirmek amaçlı yönetim türü.

kıyı çizgisi [İng. *coastal line*]: Deniz, göl ve akarsu kenarlarında, herhangi bir anda suyun karaya değdiği noktaları birleştiren çizgi.

kıyı kenar çizgisi [İng. *coast line, shore line*]: Deniz, göl ve nehirlerin kıyı

çizgisinden sonra, kara yönünde olmak üzere belirli koşullar göre tanımlanmış kamuya ayrılan alanın sınırı.

komşu alan: [eski: *müccavir alan*, İng. *municipal adjacent area*]: Belediye sınırı dışında belediyenin kontrol ve sorumluluğu altındaki alan.

kontrol noktası [İng. *control point*]: Ayrıntı noktaları ölçmelerinin yapılabilmesi için oluşturulan, koordinatları bilinen, nirengi, poligon vb. nokta.

kontrol ölçmesi [İng. *control surveying*]: Ayrıntı noktalarının ölçmelerine temel olacak kontrol noktalarının elde edilmesi için yapılan ölçmeler.

konum planı [eski: *vaziyet planı*, İng. *plan*]: Bir arsa üzerinde yapılan, blok veya ayrı ayrı birden fazla yapının, arsa içindeki konumu, varsa özel yol, yeşil alan, spor tesisleri gibi ortak yerleri gösteren ve belediyece onanmış plan.

konumsal bilgi sistemi: bkz. **mekansal bilgi sistemi**

koruma alanı: Taşınmaz mal, kültür ve doğa varlıklarının korunması ya da tarihi çevre içinde korunmaları zorunlu olan alan.

korunan pay: bkz. **saklı pay**

köy kurulu [eski: *köy ihtiyar heyeti*]: Köylerde muhtarlıklarda bazı yetkileri bulunan, seçimle göreve gelmiş üyelere oluşan kurul.

köy sınır belgesi: Köy kurullarınca düzenlenen, varsa anlaşmazlıkları gösteren, köy sınırlarını tanımlayan belge.

köy yenileme: Köy yerleşim alanlarının yeniden düzenlenmesi.

köy yerleşim alanı: Belediye ve komşu alan sınırları dışında, köy ve mezraların en dışındaki evlerin 100'er m dışından geçirilerek oluşturulan alan.

kuru mülkiyet [İng. *bare ownership*]: Bir taşınmaz malda kullanma ve yararlanma hakkı dışındaki iyelik, **çıplak mülkiyet**.

kurul üyesi: bkz. **kadastro üyesi**

kutupsal ölçme yöntemi [İng. *tacheometry*]: Kontrol noktalarından uzaklıkları ve doğrultuları ölçerek ayrıntı noktalarının konumlarının bulunmasını sağlayan

ölçme yöntemi, **takeometre yöntemi**.

küresel konumlama sistemi [İng. *Global Positioning System - GPS*]: Yapay uydulardan gönderilen sinyalleri alan, gerekli hesaplamalardan sonra noktanın üç boyutlu konumunun cm duyarlığında bulunmasını sağlayan ölçme sistemi, **GPS**.

kütlesel değerlendirme [İng. *mass valuation, mass appraisal*]: Bir grup taşınmaz malın tanımlanmış değerinin, belirli bir tarihte belirli ilkelere göre, toptan saptanması.

M

mahalle kurulu [eski: *ihtiyar heyeti, community council*]: Mahallelerde, muhtarlıklarda bazı yetkileri bulunan, seçimle göreve gelmiş üyelerden oluşan kurul.

mali kadastro: bkz. **vergi kadastro**

master plan: bkz. **ana plan**

mekansal bilgi sistemi [İng. *spatial information system*]: Temel altlığı büyük ölçekli haritalar olan coğrafi bilgi sistemi, **konumsal bilgi sistemi**.

mera: Bir veya birkaç köy veya beldenin hayvanlarını otlatmaları veya otundan yararlanmaları için özgülenen veya eskiden beri bu amaçla kullanılagelen, özel mülkiyete konu olamayan, zamanaşımı ile kazanılamayan arazi.

meşdan [İng. *square*]: Genel olarak trafiğe kapalı, dolaşmaya ve dinlenmeye elverişli duruma getirilmiş, konser, toplantı vb. etkinlikler için kullanılan, kent içindeki geniş alanlar, **alan**.

müşterek mülkiyet: bkz. **ortak mülkiyet**

N

nirengi [İng. *triangulation*]: Arazide, kenarları birkaç km ya da daha büyük olan

üçgenler oluşturarak ve bu üçgenlerin açılarını ölçerek, ayrıntı ölçmelerine temel oluşturacak bir kontrol ağı kurma işi, **üçgenleme**.

nirengi noktası [İng. *triangulation point*]: Nirengi yöntemini uygulayabilmek ve ayrıntı noktalarının ölçülmesine de temel olabilmesi için arazide oluşturulan üçgenlerin köşe noktaları, **üçgenleme noktası**.

nominal değer [eski: *itibari değer*, İng. *nominal value*]: Bir taşınmaz malın belirli ölçütlere bağlı olarak tanımlanmış, kabul edilebilir referans değeri.

not: bkz. **şerh**

nümerik kadastro: bkz. **sayısal kadastro**

O

orman haritası [İng. *forest map*]: Orman yönetimi için yapılan, üzerinde ağaç türleri vb. ormancılık bilgileri bulunan harita.

orman kadastrosu [İng. *forest cadastre*]: Orman alanları için uygulanan Türkiye'ye özgü kadastro türü.

orman sınırlandırma krokisi [eski: *orman tahdit krokisi*]: Orman kadastro komisyonlarınca arazide düzenlenen orman sınırlarını gösteren kroki.

orman tahdit sınırı: Orman sınırlandırma işlemi sonunda ortaya çıkan ve daha sonra kadastro ölçmelerine dayanak olacak şekilde kroki üzerinde tanımlanan sınır.

orman yönetimi [İng. *forest management*]: Ormanların yetiştirilmesinden, bakımından, korunmasından ve geliştirilmesinden sorumlu ve görevli yönetim, etkinlikleri temel alan yönetim türü.

ortak mülkiyet: [eski. *müşterek mülkiyet*]: Birden çok kimsenin bir taşınmaz mala paylı olarak sahip olmaları.

ortalama hata: bkz. **karesel ortalama hata**

ortofoto: bkz. **ortofoto harita**

ortofoto harita [İng. *orthophoto, orthophoto map*]: Hava fotoğraflarının geometrik düzeltmeleri sonunda, niteliği alışılmış çizgi harita ile aynı olan, üzerine harita bilgileri de eklenmiş fotoğraf görünümlü harita, **ortofoto**.

ortogonal ölçme yöntemi [İng. *orthogonal measuring method*]: Arazide, dik açı oluşturan bir prizma ve uzunlukları da çelik şeritle ölçerek uygulanan bir ölçme yöntemi, **prizmatik ölçme yöntemi**.

otlak: bkz. **yaylak**

oturma hakkı [eski: *sükna hakkı*, İng. *right of habitation*]: Bir binadan veya onun bir bölümünden, başkasına devredilemeyen ve mirasçılara geçmeden konut olarak yararlanma hakkı.

Ö

ölçme bilgisi [İng. *surveying*]: Yer yüzeyindeki doğal ve yapay ayrıntıların, konumlarının ve yüksekliklerinin belirlenmesine yönelik ilkeleri, ölçme ve değerlendirmeleri içeren, geometri biliminin uygulaması olan bilim dalı. **topoğrafya**.

ölçme doğruluğu [eski: *ölçme hassasiyeti*, İng. *surveying accuracy*]: Ölçülen ya da ölçülerden hesaplanan büyüklüklerin gerçek değere yakınlığını gösteren, karesel ortalama hata ile ifade edilen nicelik.

ölçme duyarlılığı [eski: *ölçme hassasiyeti*, İng. *measument precision, surveying precision*]: Ölçülerin ve ölçü sonuçlarının birbirine yakınlığını gösteren, karesel ortalama hata ile ölçülen nitelik, **ölçme inceliği**.

ölçme hatası [İng. *surveying error*]: Ölçme sırasında ortaya çıkan, düzenli ya da düzensiz, kaçınılamaz türden hatalar, bu hatanın büyüklüğü.

ölçme inceliği: bkz. **ölçme duyarlılığı**

ölçü krokisi [İng. *field sketch*]: Takeometrik ve prizmatik ölçmeler sırasında arazide çizilen, noktaların, çizgilerin ve alanların topolojik özelliklerini gösteren çizim.

öncelikli alım hakkı [eski: *şufa hakkı*, İng. *first option*]: Yasal ya da sözleşme ile doğan, başkasına satılması durumunda taşınmaz malın kararlaştırılan

bedelle kendisine devrini isteme yetkisi veren hak.

P

parsel: bkz. **imar parseli, kadastro parseli**

parsel alanı: bkz. **parsel yüzölçümü**

parsel cephesi: Yola bakan parsel sınırı ve bu sınırın uzunluğu, **cephe**.

parsel kodu: bkz. **parsel tanımlayıcısı**

parsel köşe noktası [İng. *parcel corner*]: Parsel sınırlarını oluşturan kırık çizgilerin köşe noktaları.

parsel numarası [İng. *parcel number*]: Her kadastro adasında, parsellere 1'den başlayarak artan sırada verilen numara.

parsel oluşturma [eski: *yoldan ihdas*]: İmar planı uygulaması sonucu kapanan yol alanlarında yeni parsel oluşturma işi.

parsel sınırı [eski: *parsel hududu*, İng. *parcel boundry, property boundary*]: Yol, meydan vb. ortak kullanım alanları ya da komşu parsel ile ortak olan, fiziksel ya da kavramsal çizgi.

parsel tanımlayıcısı [İng. *parcel identifier, PID*]: Tanımlanmış bir referans sistemine göre, parselleri tek anlamlı olarak tanımlayan, uzun harf ve sayılardan oluşan parsel numarası, **parsel kodu**.

parsel yüzölçümü [İng. *parcel area*]: bir parselin büyüklüğünü tanımlamak için ölçü ve hesaplama sonucu bulunan değeri, **parsel alanı**.

parselasyon [İng. *parcelling, land subdivision*]: İmar yasasına uygun biçimde yol, meydan, yeşil alan vb. kamu hizmetleri ile yerleşim alanları için bir arazinin parçalara ayrılması işi.

parselasyon planı [İng. *subdivision plan*]: İmar planlarına uygun olarak yapılan, belediye ve mücavir alan içinde belediye encümeni, dışında ise il idare

kurulunun onayı ile kesinleşen, bir ay süre ile halka duyurulan plan.

pay [eski: *hisse*, İng. *share*]: Bir taşınmaz malda tam iyeliğin bir bölümüne karşılık gelen oran.

pay birleştirme [eski: *hisse tevhidı*, İng. *share consolidation*]: Bir taşınmaz malda, aynı iyeye ait payların birleştirilmesi.

pay devri [eski: *hisse devri*]: Elbirliği iyeliğinde, bir iyenin, payını diğer iyeye devretmesi.

paydaşlığın giderilmesi [eski: *izaleyi şuyu, şuyunun izalesi*, İng. *partition*]: Birden çok iyesi bulunan bir taşınmaz malın yargı kararı ile satılarak, satış bedelinin pay oranlarına göre bölünmesi işlemi.

paylı taşınmaz mal [eski: *hisseli taşınmaz mal*]: Birden çok kişinin, belirli paylarla iye oldukları taşınmaz mal.

peyzaj [İng. *landscape*]: Bir yörenin doğal görünüşü ya da bu doğa üzerinde insan yapısı nesnelere ile birlikte görünümü.

peyzaj düzenlemesi [İng. *landscape design*]: Bitki örtüsü vb. doğal ya da yapay öğeleri düzenleyerek doğayı başkalaştırma sanatı ve işi.

peyzaj koruma: Var olan doğal görünümü koruma, bunların geliştirilmesi, iyileştirilmesi yönündeki çalışmalar.

piyasa değeri: bkz. **sürüm değeri**

prizmatik ölçü yöntemi: bkz. **ortogonal ölçme yöntemi**

proje [İng. *project*]: Bir amacı gerçekleştirmek için bir arada bulunan, başlangıcı ve bitimi tanımlanmış, etkinlikler bütünü.

proje izleme [İng. *project monitoring*]: Bir projenin planlanan biçimde ve nitelikte, programlanan zamanda ve öngörülen kaynaklarla gerçekleşme durumunun izlenmesi, başarı durumunun belirlenmesi.

proje planlaması [İng. *project planning*]: Projeyi oluşturan işlerin sıralarının, uygulanacak yöntemin ve kullanılacak kaynakların belirlenmesi, iş planının

yapılması.

proje yönetimi [İng. *project management*]: Bir projenin gerçekleştirilmesi için gerekli planlama, programlama, çalışmaları izleme, gerektiğinde önlem alma gibi tüm etkinlikleri içeren ve projenin bitirilmesi ile son bulan yönetim türü.

proje yönetim tekniği [İng. *project management technique*]: Projelerin planlama, programlama ve çalışmaların izlenmesinde yararlanılan kritik yol yöntemi, vb. bilimsel yaklaşım.

R

rakabe: Osmanlı imparatorluğunda toprağın kuru mülkiyeti.

reaya: Osmanlı imparatorluğunun ilk yıllarında, askeri sınıfın dışında kalan özellikle tarım ile uğraşan halk topluluğu, sonraları müslüman olmayan topluluk.

rekreasyon alanı: bkz. **dinlenme yeri**

resmi senet: Taşınmaz malın mülkiyetinin veya mülkiyet dışındaki bir hakkın devri için, tapu sicil yetkililerince düzenlenen ve yetkilinin huzurunda taraflarca imzalanan belge.

röper [İng. *referencing*]: Nirengi, poligon vb. kontrol noktalarının kolayca bulunması, yok edilmeleri durumunda yeniden oluşturulması için yakın çevredeki belirgin ve değişmez noktalara uzaklıklarını ölçülerek, ilişkilendirilmesi.

röper işareti: bkz. **röper noktası**

röper krokisi [İng. *referencing sketch*]: Röper noktalarını, röper ölçü ve değerlerini gösteren kroki.

röper noktası [İng. *reference mark*]: Röper ölçüleri için seçilmiş, çoğu kez bronz çivi, yağlı boya vb. ile işaretlenmiş belirgin noktalar, **röper işareti**.

S

sağa değer [İng. *easting value*]: Ölçek katsayısı ile değiştirilmiş Gauss-Krüger projeksiyonu Y koordinatına 500 000 eklenmiş ve başına dilim numarası yerleştirilmiş, sağa doğru artan koordinat değeri.

sahip: bkz. **iy**

saklı pay [eski: *mahfuz hisse*]: Mirasçının yasa ile güvence altına alınmış miras payı, **korunan pay**.

satın alma hakkı [eski: *iştirâ hakkı*, İng. *option to purchase*]: Bir taşınmaz malı belirli bir süre içinde ve belirli bir bedelle satın alma hakkı.

sayısal harita [İng. *digital map*]: Harita bilgileri sayısal olan, bilgisayar dosyalarında saklanan, bilgisayar ekranında görüntülenebilen, otomatik çizicide çizgisel ürüne dönüştürülebilen harita türü, **dijital harita**.

sayısal kadastro [İng. *numerical cadastre*]: Taşınmaz mal sınırlarını oluşturan parsel köşe noktalarının koordinatlarla tanımlanmış kadastro türü, **nümerik kadastro**.

sayısallaştırıcı [İng. *digitizer*]: Çizgi haritaların ve planların sayısal harita biçimine dönüştürülmesinde kullanılan donanım.

sayısallaştırma [İng. *digitizing*]: Çizgi haritaları ve planları sayısal harita biçimine dönüştürme işi.

sıklaştırma [eski: *teksif*, İng. *densification*]: Yüksek derece nirengi noktalarından açılar ölçerek yeni üçgenleme noktalarının oluşturulması, sıklaştırılması işi.

sınır anlaşmazlığı [eski: *hudut ihtilafı*]: Zeminde ya da kadastro planında, parsel sınırı konusunda tarafların uyuşmazlığı.

sınır aşması [eski: *hudut tecavüzü*, İng. *novation*]: Komşu taşınmaz mal iyesinin, kendi yararına taşınmaz mal sınırını değiştirmesi.

sınır dengeleme planı: Zeminde olmayan ve teknik belgelerine göre oluşturulamayan sınırın düzenlenmesi için plan üzerinde yapılan çalışma.

sınır düzeltme: Parsellerin sınırındaki bir hatanın veya iki parsel arasındaki biçimsiz şeklin, taşınmaz malın daha iyi kullanılabilmesi amacıyla, düzeltilmesi

işlemi.

sınır işareti [eski: *hudut işareti*, İng. *boundary mark*]: Parsel köşe ve kırık noktalarındaki doğal oluşumlar, yapılan ya da yapay olarak oluşturulan işaretler.

sınır işaretleme [eski: *hudut işaretleme*, İng. *boundary marking, demarcation*]: Kadastro çalışmaları sırasında ya da öncesinde belirsiz sınırların belirli duruma getirilmesi için parsel köşe ve kırık noktalarına uygun işaretler konulması.

sınırlandırma [eski: *tahdit*]: Kadastro ölçmelerinden önce ya da ölçmeler sırasında parsel sınırlarının, iyelerinin belirlenerek bu bilgilerin bir krokide gösterilmesi.

sınırlandırma krokisi [eski: *tahdit krokisi*]: Kadastro ölçmelerinden önce ya da ölçmeler sırasında taşınmaz mallarla ilgili iyelik, sınır vb. hukuki inceleme sonuçlarının üzerinde gösterildiği, daha sonraki kadastro planlarının çizimine de temel olan kroki, **tasarruf krokisi**.

sınırlı aynı hak: Sahibine, mülkiyet hakkının verdiği yetkilerden ikisi olan kullanma ve yararlanma haklarından birini ya da her ikisini sağlayan hak.

sit alanı: Doğal ya da insan eliyle yapılmış, özel bir fiziksel, tarihsel, bilimsel, ekolojik vb. önemi bakımından korunması ve değerlendirilmesi gereken çevre.

sosyal altyapı [İng. *social infrastructure*]: Sağlıklı bir çevre oluşturmak amacıyla yapılması gereken eğitim, sağlık, dini, kültürel ve idari yapılar ile park, çocuk bahçeleri gibi yeşil alanlar.

sözleşme [eski: *akit*, İng. *contract*]: İki veya daha çok kişinin, kuruluşun hukuki bir dayanak oluşturmak amacıyla, karşılıklı ve birbirlerine uygun isteklerini belirtmeleri ile gerçekleştirilen işlem.

sözleşmeli işlemler [eski: *akitle işlemler, contractual transaction*]: Tapu Sicil birimlerinde resmi senet düzenlenerek yapılan alım, satım, taksim, ipotek vb. işlemler.

sözleşmesiz işlemler [eski: *akitsiz işlemler, non-contractual transaction*]: Resmi senet gerektirmeyen, tapu sicil birimlerinde yapılan ayırma, birleştirme, değişiklik vb. işlemler.

sözleşmeli öncelikli alım [eski: *sözleşmeli şüfa hakkı, contractual pre-emption*]: sözleşme ile oluşturulan öncelikli yasal alım hakkı.

ST harita: bkz. **standart topoğrafik harita**

STF harita: bkz. **standart topoğrafik fotogrametrik harita**

STK harita: bkz. **standart topoğrafik kadastral harita**

standart sapma: bkz. **karesel ortalama hata**

standart topoğrafik fotogrametrik harita [İng. *standart topographic and photogrametric map*]: 1988 tarihli yönetmeliğe göre, fotogrametrik yöntemle üretilmiş, 1/5000 ölçekli topoğrafik harita, **STF harita**.

standart topoğrafik harita [İng. *standart topographic map*]: 1958 yılı yönetmeliğine göre, fotogrametrik yöntemle üretilmiş, 1/5000 ölçekli topoğrafik harita, **ST harita**.

standart topoğrafik kadastral harita [İng. *standart topographic cadastral map*]: Arazide bütünleme ve kadastro çalışmaları yapılarak kadastro haritasına dönüştürülmüş harita, **STK harita**.

su bilimi: bkz. **hidroloji**

su kaynakları yönetimi [İng. *water resource management*]: Su kaynaklarının sağlanması, kullanılması, korunması ve dağıtımı gibi etkinlikleri içeren yönetim.

su sağlama sistemi [İng. *water supply system*]: İçme suyunun kaynaktan tüketiciye kadar toplanması, işlenmesi, depolanması ve dağıtımını içeren sistem.

su toplama çizgisi [İng. *watershed line*]: Su toplama havzalarını birbirinden ayıran, yüksek noktalardan geçen sanal çizgi.

su toplama havzası [İng. *drainage basin*]: Yağmur sularının belirli bir çıkışa doğru, sürekli olarak akmasını sağlayan yeryüzü parçası, **drenaj havzası**.

sulak alan [İng. *wetland*]: Doymuş toprak koşulları gerektiren bitki örtüsünü ya da su yaşamını besleyecek yeterli yerüstü ya da yer altı sularına sahip, türbalık,

bataklık gibi alanlar, balık ve su kuşlarına yetişme ortamı sağlayan vahşi ortamlar.

sükna hakkı: bkz. **oturma hakkı**

sürdürülebilir gelişme [İng. *sustainable development*]: Bugünün ve geleceğin gereksinimlerini, geleceği tehlikeye sokmadan, karşılanmasına olanak veren ekonomik büyüme modeli, **sürdürülebilir kalkınma**.

sürdürülebilir kalkınma: bkz. **sürdürülebilir gelişme**

sürüm değeri [İng. *market value*]: Serbest ve rekabetçi piyasa koşullarında bir taşınmaz malın en olası satış değerinin parasal karşılığı, **piyasa değeri**.

Ş

şerh [İng. *note, annotation*]: Üçüncü kişileri uyarmak için, tapu kütüğünün ilgili bölümüne yazılan bilgi, **not**.

T

taban alanı katsayısı [İng. *footprint ratio*]: Bir bina arsasının toplam büyüklüğü ile o arsa üzerine inşa edilecek binanın izin verilen en büyük alanına oranı, **TAKS**.

takeometre [İng. *tacheometer*]: Bir üçayak yardımı ile poligon vb. noktalar üzerine yerleştirilerek ayrıntı noktalarına olan yatay ve düşey doğrultuları ve mira yardımı ile eğik uzaklıkları ölçen alet.

takeometre yöntemi: bkz. **kutupsal ölçme yöntemi**

TAKS: bkz. **taban alanı katsayısı**

tapu: bkz. **tapu senedi**

tapu kütüğü [İng. *the book of real estate registers*]: Köy ve mahalle temeline göre tutulan, her parsel ya da bağımsız bölüm için birbirine bakan karşılıklı iki

sayfa ayrılan; iyelerinin sürekli hak ve yükümlülükleri ile yüzölçümü ve niteliğinin yazıldığı, devlet güvencesi altında olan büyük defter.

tapu senedi [İng. *land certificate*]: Taşınmaz mal üzerindeki iyelik hakkını tanımlayan ve tapu sicil birimlerince mal sahiplerine verilen belge, **tapu**.

tapu sicil bölgesi: Tapu sicillerinin tutulması için görevlendirilen tapu sicil müdürlüklerinin yetki alanı.

tapu sicil müdürü [eski: *tapu sicil muhafızı*, İng. *land registrar*]: Taşınmaz mallarla ilgili, alım, satım, ipotek, bağışlama vb. işlemleri yapmaya yetkili memur.

tapu sicili [İng.*land register*]: Taşınmaz mallar ile ilgili iyelik hak ve yükümlülüklerini, nitelikleri, nicelikleri gösteren ve devlet güvencesinde tutulan kayıtların tümü.

tapu tahriri [İng. *land registration*]: Güvenilir bir yöntemle yapılmış kadastro planlarına gereksinim olmayan, taşınmaz malların sadece mülkiyet bilgilerinin güvence altında olduğu bir ilkel kadastro türü.

tapulama: bkz. **arazi kadastrosu**

tarayıcı [İng. *scanner*]: Haritaları ve planları tarayarak sayısal biçime dönüştüren donanım.

tarla [İng. *field*]: Tarım amaçlı kullanılan arazi, kırsal alandaki taşınmaz mal.

tasarruf etmek: Bir mal veya hak üzerinde mülkiyet hakkına ilişkin yetkileri kullanmak.

tasarruf hakkı: [İng. *dispositive transaction*]: Yasal kurallar içinde olmak koşuluyla taşınmaz malları kullanma yetkisi

tasarruf incelemesi: Kadastro sırasında, taşınmaz mal ile ilgili iyelik durumunu, hak ve yükümlülükleri belirlemek için yapılan işlemler.

tasarruf kontrol memuru: Kadastro sırasında, taşınmaz mal ile ilgili iyelik bilgilerini ve varsa taşınmaz yükümlülüklerini kontrol ile görevli memur.

tasarruf krokisi: bkz. **sınırlandırma krokisi**

taşınmaz: bkz. **taşınmaz mal**

taşınmaz mal [eski: *gayrimenkul mal, gayrimenkul, İng. real estate, real property*]: Yasalarla getirilen kısıtlamalar dışında, iyelerine diledikleri gibi kullanma hakkına konu olan yer yüzeyi parçası, toprağın altı ve üstü ve tüm yapılar, **taşınmaz**.

taşınmaz mal beyan değeri: bkz. **emlak beyan değeri**

taşınmaz mal değerlemesi [İng. *land valuation*]: Yasalarla belirlenmiş ilke ve kurallara göre, taşınmaz mallara değer biçme işlemi, taşınmaz malın durumuna uygun yöntemlerden birini kullanarak, taşınmaz malın değerlendirme yapıldığı gündeki bedelini saptama işlemi.

taşınmaz mal işgali [İng. *real estate occupation*]: Kendisine ait olmayan bir taşınmaz malı ele geçirmek, iyelik hakkı sağlamak amacıyla, o taşınmaz üzerine yerleşmek, yapı yapmak vb. yasal olmayan eylem, **işgal**.

taşınmaz mal tutusu: bkz. **ipotek**

taşınmaz mal vergisi: bkz. **emlak vergisi**

taşınmaz mal yükümlülüğü [eski: *gayrimenkul mükellefiyeti*]: Bir taşınmaz mal üzerinde oluşturulmuş yükümlülüklerin genel adı, taşınmaz mal yükümlülüğü.

taşkın alanı [İng. *flood plain*]: Taşkın kaynağının yakınındaki vadi tabanı, genellikle taşkına uğrayan alan.

taşkın alanı yönetimi [İng. *flood plain management*]: Taşkın alanlarının kullanılabilmesine, görülecek zararların en aza indirilmesine yönelik planlama, programlama, uygulama vb. etkinlikleri içeren yönetim biçimi.

taşkın denetimi [İng. *flood control*]: Taşkınların yol açtığı zararları denetlemek, ya da en aza indirmek için kullanılan set, kanal, bent ve baraj gibi yapılar.

tavan değeri [İng. *maximum value*]: Normal ekonomik koşullarda oluşan taşınmaz malın en yüksek değeri.

teknik alt yapı: bkz. **altyapı**

teraslama [İng. *terracing*]: Suyun yüzey akışını denetlemek ve toprak

erozyonunu en aza indirmek için bir yamaçta eş yükseklik eğrilerine paralel toprak basamaklarının oluşturulması.

taşınmaz mal tescili [eski: *gayrimenkul tescili*, *İng. registration*]: Taşınmaz malın üzerinde oluşturulmuş yükümlülüklerin genel adı, taşınmaz mal yükümlülüğünün tapu kütüğüne yazımı.

temlik hakkı [*İng. right of aliniation*]: Bir kimsenin sahibi olduğu bir menfaat veya eşyayı bir başkasına devretme hakkı.

terkin [*İng. delete*]: Tapu kütüğündeki bir bilginin geçersiz duruma getirilmesi, yok edilmesi.

tescil: bkz. **taşınmaz mal tescili**

tımar: Selçuklular ve Osmanlılarda belirli görevler karşılığı kullanım hakkı kişilere verilen ve yıllık geliri 3-20 bin akçe olan toprak.

toplama kanalı [eski: *tahliye kanalı*, *İng. interceptor sewer*]: Akıntıyı ana kanallarda toplayıp arıtma tesisine taşıyan büyük kanal.

toplulaştırma: bkz. **kırsal alan düzenlemesi**

topoğrafik harita [*İng. topographical map*]: Yeryüzeyindeki doğal ve yapay nesnelere, arazinin fiziksel yapısını da eşyükseklik eğrileri ile gösteren harita.

topoğrafya [*İng. surveying, topography*]: Vadi, dağ, tepe ve engebe gibi yer yüzeyinin fiziksel özelliği ve biçimi.

topoğrafya: bkz. **ölçme bilgisi**

toprak [*İng. soil*]: Mineral ve organik maddelerin parçalanarak ayrışması sonucu oluşan, yeryüzünü ince bir tabaka halinde kaplayan, bitki üretici nitelikleri olan canlı ve doğal kaynak.

toprak ağası [*İng. landlord*]: İyesi olduğu geniş topraklarını, kira ya da belirli hizmet karşılığı ve belirli bir süre için başkalarının kullanmasına veren kişi.

toprak çökmesi [*İng. land subsidence*]: Yer altındaki maden, kömür vb. madenlerin çıkarılması sonucunda yer yüzeyinin çökmesi.

toprak derecelendirme [İng. *soil graduation*]: Tarım topraklarını niteliklerine göre sıralama işlemi.

toprak derecesi [İng. *soil grade*]: Tarım topraklarının niteliğini belirleyen sıralama.

toprak erozyonu [İng. *soil erosion*]: Havanın etkisi ile toprak parçacıklarının ufulanması ve sonra da rüzgar ve su ile taşınması süreci.

toprak haritası [İng. *soil map*]: Toprak türlerini ve sınırlarını gösteren, genellikle orta ölçekli tematik harita.

toprak kayması [İng. *mass wasting*]: Yerçekimi etkisiyle, kaya ya da toprağın, yavaş yavaş, ya da birdenbire aşağı doğru hareketi.

toprak koruma [İng. *soil conservation*]: Erozyon nedeni ile toprağın bozulmasını, denge kaybını en aza indirmek için yapılan çalışmalar.

toprak parçalanması: bkz. **arazi parçalanması**

toprak reformu [İng. *land reform*]: Büyük toprakların belirli bir sınırı aşan bölümlerinin, rasyonel işletmeler kurulmasına elverecek biçimde, toprak iyelik düzeninin iyileştirilmesi.

tutanak: bkz. **kadastro tutanağı**

tutu: bkz. **ipotek**

U

ulusal koordinat sistemi: bkz. **ülke koordinat sistemi**

uygulama haritası [İng. *application map*]: Uygulama imar planında öngörülen eksen ile, kent ve kasaba haritalarının üst üste çalıştırılması sonucu elde edilen harita, **aplikasyon haritası**.

uygulama imar planı [İng. *tentative plan*]: Ana plana uygun olarak hazırlanan, yapı adalarını, yolları, yoğunlukları vb. bilgileri gösteren plan.

Ü

üçgenleme: bkz. **nirengi**

üçgenleme noktası: bkz. **nirengi noktası**

ülke koordinat sistemi [eski: *memleket koordinat sistemi*, İng. *national coordinate system*]: Ülke temel ağları ve tanımlanmış bir projeksiyon sisteminde oluşturulmuş, tüm ölçme uygulamalarında kullanılması zorunlu olan standart koordinat sistemi, **ulusal koordinat sistemi**.

üst hakkı [İng. *right of construction*]: Bir başkasının taşınmaz malının altında veya üstünde yapı yapmak ya da yapılmış yapıyı koruma hakkı.

V

vakıf [İng. *dedication, endowment*]: Gerçek ya da tüzel kişilerin taşınmaz mallarını ve haklarını, bir hizmetin gelecekte de yapılabilmesi için, ayrımları sonucu yargı kararı ile kurulan tüzel kişilik.

vergi değeri [İng. *tax value*]: Bina ve arazilerin beyan tarihinde, yasalarda belirtilen koşullarda hesaplanan değeri.

vergi kadastro [İng. *fiscal cadastre*]: Topraklardan alınacak verginin miktarını belirleme amacı olan kadastro türü, **mali kadastro**.

Y

yapay sınır [İng. *physical boundary*]: Taşınmaz malın sınırlarını gösteren, tahta perde çit, duvar, vb. yapılar.

yararlanma hakkı [eski: *intifa hakkı*, İng. *usufruct*]: Bir taşınmaz malın iyesi olmaksızın belirli bir süre içinde ya da süresiz olarak yararlanma olanağı tanıyan hak.

yardımcı siciller [eski:feri siciller, İng. *auxillary register*]: Ana sicilleri tamamlamak üzere tutulan; mal sahipleri sicili, vekaletten azil sicili, düzeltmeler sicili, kamu orta malları sicili, hacizler sicili, muhaberat sicili.

yargıç: bkz. **kadastro yargıcı**

yaylak: Hayvanların yayılıp, otlamasına elverişli kırsal alan, **otlak**.

yeniden değerlendirme süresi [İng. *reevaluation cycle*]: Arka arkaya yapılan iki kütleli değerlendirme arasındaki süre.

yenilenebilir enerji [İng. *renewable energy*]: Güneş, rüzgar, jeotermal, su, biokitle, gelgit ya da nükleer enerji üreten reaktörler gibi kaynakların ürettiği, kendiliğinden yenilenebilir, kullanmakla eksilmeyen enerji türü.

yeraltı suyu [İng. *ground water*]: Yerüstü su kaynaklarından sızıntı ya da yağmur yoluyla yenilenen yer yüzeyinin altında yataklanan su oluşumları.

yer gösterme [İng. *setting marks, setting out*]: Kadastro ya da parselasyon planlarında olan ve arazide olmayan parsel köşe noktalarının arazide işaretlenmesi, **aplikasyon**.

yer kontrol noktası [İng. *ground control point*]: Fotogrametri yöntemi ile harita yapımında, hava fotoğraflarının çekiminden önce arazide oluşturulan, hava işaretleri yapılan, koordinatları yer ölçme yöntemleri ile elde edilen kontrol noktası.

yerel imar planı [eski: *mevzii imar planı*, İng. *local zoning plan*]: Mevcut imar planına, gereksinim nedeniyle sonradan eklenen imar planı.

yerel koordinat sistemi [eski: *mahalli koordinat sistemi*, İng. *local coordinate system*]: Başlangıç noktası ve eksenleri özel olarak seçilmiş, iki ya da üç boyutlu koordinat sistemi, **bölgesel koordinat sistemi**.

yerleşim alanı: Konut, konaklama, turizm, sanayi vb. amaçlar için kullanılmak üzere planlanarak yapılaşmış veya eskiden beri bu amaçla kullanılan ve planı bulunmayan yerleşik alanlar ile arsa niteliği kazanmış araziler.

yerleşim dışı alan [eski: *gayri meskun alan*, İng. *non-residential area*]: Yerleşim alanı dışında kalan, kent ve kasaba alanları.

yerleştirme: bkz. **yurtlandırma**

yeşil alan [İng. *green space*]: Kentlerde park, çocuk bahçesi, oyun alanı olarak ayrılan yer.

yeşil kuşak [İng. *green belt*]: Bir yerleşim alanı çevresinde yer alan, yapılaşma olmayan arazi kuşağı.

yevmiye defteri: Taşınmaz malla ilgili olarak yapılan başvuruların, tarih ve sıra numarasına göre kaydedildiği ana sicil.

yola terk [İng. *renunciation for road*]: İmar planlarında taşınmaz malların bir bölümünün açılan yollara bırakılması.

yoldan ihdas: bkz. **parsel oluşturma**

yönetim [eski: *idare, sevk ve idare*, İng. *management, administration*]: Kişi ya da varlıklarla ilgili bir hedefe ulaşabilmek için, planlama, örgütleme, güdüleme ve denetleme işlevlerinden oluşan etkinlikler ve kurallar bütünü.

yönetim sınırı [eski: *idari hudut*]: Genel ve yerel yönetimle ilgili olan mahalle, köy, ilçe ve il sınırları.

yukarı değer [İng. *northing value*]: Ölçek katsayısı ile değiştirilmiş, başlangıcı ekvator düzlemi olan ve yukarı doğru artan Gauss Krüger projeksiyonu x koordinatı.

yurtlandırma: [İng. *settlement*]: Bir topluluğu yaşamlarını sürdürmeleri için başka bir bölgeye yerleştirilmeleri, **yerleştirme, iskan**.

Z

zabit defteri: Kadastroda önce kullanılan ve başvuru sırasına göre tutulan defter.

zaman aşımı: [eski: *müruru zaman*, İng. *lapse of time; prescription*]: Bir hakkın kazanılması ya da kaybedilmesi için geçmesi gereken yasal süre.

zeamet: Osmanlı İmparatorluğunda, bazı görevler karşılığı kullanım hakkı kişilere

verilmiş toprak.

zilyet [İng. *possessor*]: Bir taşınmaz malın iyesi olmaksızın ondan yararlanan ve onu kullanan, **elmen**.

zilyetlik [İng. *possession, occupation*]: İyesi olmaksızın bir taşınmaz maldan yararlanma ve onu kullanma, elinde bulundurma, **elmenlik**.

ESKİ TERİMLER DİZİNİ

<i>akit</i>	: sözleşme
<i>akitli işlemler</i>	: sözleşmeli işlemler
<i>akitsiz işlemler</i>	: sözleşmesiz işlemler
<i>amme idaresi</i>	: kamu yönetimi
<i>amme menfaati</i>	: kamu yararı
<i>arazi tesviyesi</i>	: arazi düzleme
<i>asli sicil</i>	: ana sicil
<i>feri siciller</i>	: yardımcı siciller
<i>gayrimenkul mal</i>	: taşınmaz mal
<i>gayrimenkul mükellefiyeti</i>	: taşınmaz mal yükümlülüğü
<i>gayrimenkul tescili</i>	: taşınmaz mal tescili, tescil
<i>gayrimenkul</i>	: taşınmaz
<i>gayrimeskun alan</i>	: yerleşim dışı alan
<i>gecekondulu islah bölgesi</i>	: gecekondu iyileştirme bölgesi
<i>hali arazi</i>	: ham toprak
<i>halihazır harita</i>	: durum haritası, kent haritası
<i>hassasiyet</i>	: duyarlık, doğruluk
<i>havai fotogrametri</i>	: hava fotogrametrisi
<i>hibe</i>	: bağışlama
<i>hisse</i>	: pay
<i>hisse devri</i>	: pay devri

<i>hisse tevhidı</i>	: pay birleştirme
<i>hisseli taşınmaz mal</i>	: paylı taşınmaz mal
<i>hudut ihtilafı</i>	: sınır anlaşmazlığı
<i>hudut işareti</i>	: sınır işareti
<i>hudut işaretlemesi</i>	: sınır işaretlemesi
<i>hüsnü niyet</i>	: iyi niyet
<i>idare</i>	: yönetim
<i>idari hudut</i>	: yönetim sınırı
<i>ifraz</i>	: ayırma
<i>ifraz çapı</i>	: ayırma çapı
<i>ihtiyar heyeti</i>	: mahalle kurulu
<i>intifa hakkı</i>	: yararlanma hakkı
<i>istimlak</i>	: kamulaştırma
<i>istimlak bedeli</i>	: kamulaştırma bedeli
<i>iştira hakkı</i>	: satın alma hakkı
<i>iştirak halinde mülkiyet</i>	: elbirliği iyeliği
<i>itibari değer</i>	: nominal değer
<i>izaleyi şuyu</i>	: paydaşlığın giderilmesi
<i>kadastro hakimi</i>	: kadastro yargıcı
<i>kıymet</i>	: değer
<i>köy ihtiyar heyeti</i>	: köy kurulu
<i>mahalli koordinat sistemi</i>	: yerel koordinat sistemi,
<i>mahfuz hisse</i>	: saklı pay, korunan pay

<i>malik</i>	: iye
<i>memleket koordinat sistemi</i>	: ülke koordinat sistemi, ulusal koordinat sistemi
<i>meskun alan</i>	: yerleşim alanı
<i>mevzii imar planı</i>	: yerel imar planı
<i>muvakkat şerh</i>	: geçici not
<i>mücavir alan</i>	: komşu alan
<i>mülkiyet hakkı</i>	: iyelik hakkı
<i>müruru zaman</i>	: zaman aşımı
<i>müstakil ve daimi haklar</i>	: bağımsız ve sürekli haklar
<i>müştemilat</i>	: ekleni
<i>müşterek mülkiyet</i>	: paylı iyelik
<i>mütemmim cüz</i>	: bütünleyici parça
<i>nazım imar planı</i>	: ana plan
<i>orman tahdit krokisi</i>	: orman sınırlandırma krokisi
<i>ölçme hassasiyeti</i>	: ölçme doğruluğu, ölçme duyarlılığı
<i>parsel hududu</i>	: parsel sınırı
<i>parsel ihdası</i>	: parsel oluşturma
<i>rayiç bedel</i>	: güncel değer
<i>rehin</i>	: ipotek, tutu
<i>resen tescil</i>	: doğrudan tescil
<i>sabit sınır</i>	: değişmez sınır
<i>sevk ve idare</i>	: yönetim
<i>sınır tecavüzü</i>	: sınır aşması
<i>sözleşmeli şufa hakkı</i>	: sözleşmeden doğan önalım hakkı

<i>sınır tecavüzü</i>	: sınır aşması
<i>sözleşmeli şufa hakkı</i>	: sözleşmeden doğan önalım hakkı
<i>sükna hakkı</i>	: oturma hakkı
<i>şehir planlaması</i>	: kent planlaması
<i>şehircilik</i>	: kentbilim
<i>şufa hakkı</i>	: öncelikli alım hakkı
<i>şuyunun izalesi</i>	: paydaşlığın giderilmesi
<i>tabii hudut</i>	: doğal sınır
<i>tahavvülat</i>	: cins değişikliği
<i>tahdit</i>	: sınırlandırma
<i>tahdit krokisi</i>	: sınırlandırma krokisi
<i>tahliye kanalı</i>	: boşaltma kanalı
<i>tapu azası</i>	: kadastro üyesi
<i>tapu sicili muhafızı</i>	: tapu sicil müdürü
<i>tashih</i>	: düzeltme
<i>tashihler sicili</i>	: düzeltmeler sicili
<i>tecvizi hata</i>	: hata sınırı
<i>teferruat</i>	: eklenti
<i>teksif</i>	: sıklaştırma
<i>tersimat</i>	: çizim
<i>tevhid</i>	: birleştirme
<i>vaziyet planı</i>	: konum planı
<i>yoldan ihdas</i>	: parsel oluşturma

İNGİLİZCE TERİMLER DİZİNİ

<i>accuracy</i>	: doğruluk
<i>administration</i>	: yönetim
<i>aerial photogrammetry</i>	: hava fotogrametrisi
<i>aerophotogrammetry</i>	: hava fotogrametrisi
<i>aluminium map sheet</i>	: aliminyumlu pafta
<i>amalgamation</i>	: birleştirme
<i>annotation</i>	: şerh, not
<i>application map</i>	: uygulama haritası, aplikasyon haritası
<i>appraisal</i>	: değerlendirme
<i>appraiser</i>	: değerlendirme uzmanı
<i>assessment</i>	: değerlendirme
<i>astralon map sheet</i>	: astralon pafta
<i>auxilliary register</i>	: yardımcı siciller
<i>bare ownership</i>	: kuru mülkiyet, çıplak mülkiyet
<i>belt way</i>	: çevre yolu
<i>block index</i>	: ada fihristi
<i>block index map</i>	: ada bölümü krokisi
<i>block number</i>	: ada numarası
<i>block type</i>	: ada paftası
<i>blunder</i>	: kaba hata
<i>bonafide</i>	: iyi niyet
<i>book of real estate registers</i>	: tapu kütüğü
<i>boundary mark</i>	: sınır işareti
<i>boundary marking</i>	: sınır işaretlemesi

<i>building block</i>	: imar adası
<i>cadastral archive</i>	: kadastro arşivi
<i>cadastral area</i>	: kadastro bölgesi
<i>cadastral block</i>	: kadastro adası
<i>cadastral court</i>	: kadastro mahkemesi
<i>cadastral information system</i>	: kadastro bilgi sistemi
<i>cadastral map</i>	: kadastro haritası
<i>cadastral map sheet</i>	: kadastro paftası
<i>cadastral parcel</i>	: kadastro parseli, parsel
<i>cadastral plan</i>	: kadastro planı
<i>cadastral value</i>	: kadastro değeri
<i>cadastre</i>	: kadastro
<i>cadastre engineer</i>	: kadastro mühendisi
<i>cadastre project</i>	: kadastro projesi
<i>cadastre project area</i>	: kadastro çalışma alanı
<i>cadastre surveying</i>	: kadastro ölçmesi
<i>cadastre surveying method</i>	: kadastro ölçme yöntemi, kadastral ölçme yöntemi
<i>cadastre technician</i>	: fen memuru
<i>cadastre update</i>	: kadastro güncellemesi, güncelleme
<i>changeable boundary</i>	: değişebilir sınır
<i>chief cadastral technician</i>	: fen kontrol memuru
<i>city map</i>	: durum haritası, kent haritası
<i>clear cut area</i>	: açma
<i>coast line</i>	: kıyı kenar çizgisi
<i>coastal line</i>	: kıyı çizgisi
<i>coastal zone management</i>	: kıyı alanları yönetimi
<i>combined sewer</i>	: birleşik kanalizasyon

<i>common property</i>	: kamu orta malı
<i>community council</i>	: mahalle kurulu
<i>completion</i>	: bütünleme
<i>contract</i>	: sözleşme
<i>contractual pre-emption</i>	: sözleşmeli öncelikli alım
<i>contractual transaction</i>	: sözleşmeli işlemler
<i>control point</i>	: kontrol noktası
<i>control surveying</i>	: kontrol ölçmesi
<i>dam</i>	: baraj
<i>dedication</i>	: vakıf
<i>deed index</i>	: aziller sicili
<i>delete</i>	: terkin
<i>demarcation</i>	: sınır işaretlemesi
<i>densification</i>	: sıklaştırma
<i>development charge</i>	: değer artış vergisi
<i>development plan</i>	: imar planı
<i>development plan implementation</i>	: imar planı uygulaması
<i>development project</i>	: imar projesi
<i>development readjusment share</i>	: düzenleme ortaklık payı
<i>development right</i>	: imar hakkı
<i>digital map</i>	: sayısal harita, dijital harita
<i>digitizer</i>	: sayısallaştırıcı
<i>digitizing</i>	: sayısallaştırma
<i>direct registration</i>	: doğrudan tescil
<i>disaster area</i>	: afet alanı
<i>disaster management</i>	: afet yönetimi
<i>dispositive transaction</i>	: tasarruf hakkı

<i>divisible real estate</i>	: bölünebilir taşınmaz mal
<i>drainage</i>	: akaçlama, drenaj
<i>drainage basin</i>	: su toplama havzası, drenaj havzası
<i>drainage canal</i>	: boşaltma kanalı
<i>drawing</i>	: çizim
<i>dump site</i>	: çöplük
<i>easement</i>	: irtifak hakkı
<i>easting value</i>	: sağa değer
<i>ecological balance</i>	: çevresel denge
<i>ecology</i>	: çevrebilim, ekoloji
<i>ecosystem</i>	: ekosistem
<i>endowment</i>	: vakıf
<i>energy conservation</i>	: enerji koruması
<i>enlarged air photo</i>	: büyütülmüş fotoğraf
<i>entailed land</i>	: kamu taşınmaz malı
<i>environment</i>	: çevre
<i>environment engineering</i>	: çevre mühendisliği
<i>environmental analysis</i>	: çevre analizi
<i>environmental assesment</i>	: çevre değerlendirme
<i>environmental impact assesment</i>	: çevresel etki değerlendirme, ÇED
<i>environmental impact statement</i>	: çevresel etki raporu
<i>environmental management</i>	: çevre yönetimi
<i>environmental plan</i>	: çevre düzeni planı
<i>environmental planning</i>	: çevre planlaması
<i>environmental protection</i>	: çevre koruma
<i>environmental sensitive area</i>	: çevreye duyarlı alan
<i>estate</i>	: aynı hak

<i>expert witness</i>	: kadastro bilirkişisi, bilirkişi
<i>expropriated price</i>	: kamulaştırma bedeli, kamulaştırma değeri
<i>expropriation</i>	: kamulaştırma
<i>family law</i>	: aile hukuku
<i>fauna</i>	: direy, fauna
<i>field</i>	: tarla
<i>field sketch</i>	: ölçü krokisi
<i>first option</i>	: öncelikli alım
<i>fiscal cadastre</i>	: vergi kadastrosu, mali kadastro
<i>fixed boundary</i>	: belirli sınır, değişmez sınır
<i>flood control</i>	: taşkın denetimi
<i>flood plain</i>	: taşkın alanı
<i>flood plain management</i>	: taşkın alanı yönetimi
<i>floor</i>	: kat
<i>floor area ratio</i>	: kat alanı katsayısı, KAKS
<i>flora</i>	: bitey, flora
<i>footprint ratio</i>	: taban alanı katsayısı, TAKS
<i>forest cadastre</i>	: orman kadastrosu
<i>forest management</i>	: orman yönetimi
<i>forest map</i>	: orman haritası
<i>fragmentation</i>	: arazi parçalanması
<i>frame sheet</i>	: dolu pafta, çerçeve paftası
<i>general boundary</i>	: genel sınır
<i>general boundary sketch</i>	: genel sınır krokisi
<i>general plan</i>	: ana plan, master plan
<i>geographic information system</i>	: coğrafi bilgi sistemi, CBS
<i>geological map</i>	: jeoloji haritası, jeolojik harita

<i>GIS</i>	: coğrafi bilgi sistemi, CBS
<i>global positioning system</i>	: küresel konumlama sistemi, GPS
<i>GPS</i>	: küresel konumlama sistemi, GPS
<i>grading</i>	: arazi düzleme
<i>graphical cadastre</i>	: grafik kadastro
<i>graphical cadastre map sheet</i>	: grafik kadastro paftası
<i>gratuity</i>	: bağışlama
<i>green belt</i>	: yeşil kuşak
<i>green space</i>	: yeşil alan
<i>gross error</i>	: kaba hat
<i>ground control point</i>	: yer kontrol noktası
<i>ground water</i>	: yer altı suyu
<i>hydrology</i>	: hidroloji, subilimi
<i>hydrological map</i>	: hidroloji haritası
<i>hydrological study</i>	: hidroloji inceleme
<i>hypothecation</i>	: ipotek, taşınmaz mal tutusu, tutu
<i>identification</i>	: identifikasyon
<i>identification photograph</i>	: identifikasyon fotoğrafı
<i>illegal housing prevention zone</i>	: gecekondü önleme bölgesi
<i>illegal housing rehabilitation zone</i>	: gecekondü iyileştirme bölgesi
<i>illegal housing zone</i>	: gecekondü bölgesi
<i>individual land parcel plan</i>	: çaplı tasarruf belgesi
<i>indivisible real estate</i>	: bölünemez taşınmaz mal
<i>infrastructure</i>	: alt yapı
<i>integral part</i>	: bütünleyici parça
<i>interceptor sewer</i>	: toplama kanalı

<i>island type map</i>	: ada paftası
<i>jetty</i>	: dalgakıran
<i>juridical cadastre</i>	: hukuki kadastro, hukuksal kadastro
<i>land</i>	: arazi, arsa
<i>land administration</i>	: arazi yönetimi
<i>land arrangement area</i>	: düzenleme alanı
<i>land certificate</i>	: tapu senedi
<i>land consolidation</i>	: kırsal alan düzenlemesi
<i>land information system</i>	: arazi bilgi sistemi
<i>land management</i>	: arazi yönetimi
<i>land policy</i>	: arazi politikası
<i>land reform</i>	: toprak reformu
<i>land register</i>	: tapu sicili
<i>land registrar</i>	: tapu sicili müdürü
<i>land registration</i>	: tapu tahriri
<i>land subdivision</i>	: parselasyon
<i>land subsidence</i>	: toprak çökmesi
<i>land tax</i>	: emlak vergisi
<i>land use</i>	: arazi kullanımı
<i>land use conversion</i>	: cins değişikliği
<i>land use map</i>	: arazi kullanım haritası
<i>land use plan</i>	: arazi kullanım planı
<i>land valuation</i>	: taşınmaz mal değerlemesi
<i>landlord</i>	: toprak ağası
<i>landscape</i>	: peyzaj
<i>landscape design</i>	: peyzaj düzenlemesi
<i>lapse of time</i>	: zaman aşımı

<i>layout plan</i>	: ayrıntılı plan
<i>line map</i>	: çizgi harita
<i>local coordinate system</i>	: yerel koordinat sistemi
<i>localized zoning plan</i>	: yerel imar planı
<i>lot</i>	: arsa,
<i>management</i>	: yönetim
<i>map</i>	: harita
<i>market value</i>	: piyasa değeri, sürüm değeri
<i>mass appraisal</i>	: kütleli değerlendirme
<i>mass valuation</i>	: kütleli değerlendirme
<i>mass wasting</i>	: toprak kayması
<i>master plan</i>	: ana plan, master plan
<i>maximum value</i>	: tavan değeri
<i>measurement precision</i>	: ölçme duyarlılığı, ölçme inceliği
<i>mortgage</i>	: ipotekli borç senedi
<i>mortgage certificate</i>	: ipotek belgesi
<i>multi purpose cadastre</i>	: çok yönlü kadastro
<i>municipal adjacent area</i>	: komşu alan
<i>national coordinate system</i>	: ulusal koordinat sistemi, ülke koordinat sistemi
<i>natural boundary</i>	: doğal sınır
<i>natural resource</i>	: doğal kaynak
<i>nature protection area</i>	: doğa koruma alanı
<i>nominal value</i>	: nominal değer
<i>non-contractual transaction</i>	: sözleşmesiz işlemler
<i>non-residential area</i>	: yerleşim dışı alan
<i>northing value</i>	: yukarı değer
<i>note</i>	: geçici not, şerh, not

<i>novation</i>	: sınır aşması
<i>numerical cadastre</i>	: sayısal kadaastro, nümerik kadaastro
<i>occupation</i>	: zilyetlik, elmenlik
<i>open cast mine</i>	: açık maden ocağı
<i>open space</i>	: açık alan
<i>option to purchase</i>	: satın alma hakkı
<i>orthophoto</i>	: ortofoto
<i>orthophoto map</i>	: ortofoto harita
<i>ortogonal measuring method</i>	: ortogonal ölçme yöntemi, prizmatik ölçme yöntemi
<i>owner</i>	: iye
<i>ownership right</i>	: iyelik hakkı
<i>ownership share</i>	: arsa payı
<i>parcel</i>	: arsa
<i>parcel area</i>	: parsel yüzölçümü, parsel alanı
<i>parcel boundary</i>	: parsel sınırı, sınır
<i>parcel corner</i>	: parsel köşe noktası
<i>parcel identifier</i>	: parsel tanımlayıcısı, parsel kodu
<i>parcel number</i>	: parsel numarası
<i>parcelling</i>	: parselasyon
<i>partition</i>	: paydaşlığın giderilmesi
<i>periphery road</i>	: çevre yolu
<i>photogrammetry</i>	: fotogrametri
<i>photogrammetric mapping</i>	: fotogrametrik harita yapımı
<i>photoplan</i>	: fotoplan
<i>physical boundary</i>	: yapay sınır
<i>PID</i>	: parsel tanımlayıcısı, parsel kodu
<i>pipeline</i>	: boru hattı

<i>plan</i>	: konum planı
<i>plot</i>	: arsa, imar parseli
<i>plotting</i>	: çizim
<i>possession</i>	: zilyetlik, elmenlik
<i>possessor</i>	: zilyet, elmen
<i>precision</i>	: duyarlılık, incelik
<i>prescription</i>	: zaman aşımı
<i>primary register</i>	: ana sicil
<i>project</i>	: proje
<i>project management</i>	: proje yönetimi
<i>project management technique</i>	: proje yönetim tekniği
<i>project monitoring</i>	: proje izleme
<i>project planning</i>	: proje planlaması
<i>property</i>	: arazi
<i>property boundary</i>	: parsel sınırı, sınır
<i>property tax</i>	: emlak vergisi
<i>proprietor</i>	: iye
<i>public administration</i>	: kamu yönetimi
<i>public interest</i>	: kamu yararı
<i>public management</i>	: kamu yönetimi
<i>public property</i>	: kamu orta malı
<i>pure ownership</i>	: kuru mülkiyet
<i>real estate</i>	: taşınmaz mal
<i>real estate agency</i>	: emlak komisyonculuğu
<i>real estate occupation</i>	: taşınmaz mal işgali, işgal
<i>real estate transaction tax</i>	: emlak alım-satım vergisi
<i>real estate value statement</i>	: emlak beyan değeri

<i>real law</i>	: eşya hukuku
<i>real property</i>	: taşınmaz mal
<i>real right</i>	: aynı hak
<i>recreation area</i>	: dinlenme yeri
<i>rectification</i>	: düzeltme
<i>rectification area</i>	: düzeltme alanı
<i>rectification register</i>	: düzeltmeler sicili
<i>reference mark</i>	: röper noktası, röper işareti
<i>referencing</i>	: röper
<i>referencing sketch</i>	: röper krokisi
<i>regional planning</i>	: bölge planlama
<i>registration</i>	: taşınmaz mal tescili, tescil
<i>rehabilitation zone</i>	: gecekondulu iyileştirme bölgesi
<i>remark</i>	: geçici not
<i>renewable energy</i>	: yenilenebilir enerji
<i>renunciation for road</i>	: yola terk
<i>residential area</i>	: yerleşik alan
<i>residential building</i>	: aile konutu
<i>reevaluation cycle</i>	: yeniden değerlendirme süresi
<i>right of access</i>	: geçiş hakkı
<i>right of alienation</i>	: temlik hakkı
<i>right of construction</i>	: üst hakkı
<i>right of habitation</i>	: oturma hakkı
<i>riprap</i>	: dolgu
<i>root mean square error</i>	: karesel ortalama hata
<i>rural area</i>	: kırsal alan
<i>rural cadastre</i>	: arazi kadastrosu, tapulama

<i>scanner</i>	: tarayıcı
<i>seawall</i>	: deniz seddi
<i>servitude</i>	: irtifak hakkı
<i>setting marks</i>	: yer gösterme, aplikasyon
<i>setting out</i>	: yer gösterme, aplikasyon
<i>settlement</i>	: yurtlandırma, iskan
<i>shanty</i>	: gecekondü
<i>share</i>	: pay
<i>share consolidation</i>	: pay birleştirme
<i>shore line</i>	: kıyı kenar çizgisi
<i>single space</i>	: bağımsız bölüm
<i>site plan</i>	: ayrıntılı plan
<i>slope index map</i>	: eğim haritası
<i>slum area</i>	: gecekondü bölgesi
<i>social infrastructure</i>	: sosyal altyapı
<i>soil</i>	: toprak
<i>soil conservation</i>	: toprak koruma
<i>soil erosion</i>	: toprak erozyonu
<i>soil grade</i>	: toprak derecesi
<i>soil graduation</i>	: toprak derecelendirme
<i>soil map</i>	: toprak haritası
<i>spatial information system</i>	: mekansal bilgi sistemi
<i>square</i>	: meydan
<i>squatter</i>	: gecekondü
<i>squatter settlement</i>	: gecekondü bölgesi
<i>standart deviation</i>	: standart sapma
<i>standart topographic and photogrammetric map</i>	: standart topoğrafik fotogrametrik harita, STF Harita

---

<i>standart topographic cadastral map</i>	: standart topoğrafik kadastral harita, STK Harita
<i>standart topographic map</i>	: standart topoğrafik harita, ST Harita
<i>subdivision</i>	: ayırma
<i>subdivision plan</i>	: parselasyon planı
<i>surveying</i>	: ölçme bilgisi, topoğrafya
<i>surveying accuracy</i>	: ölçme doğruluğu
<i>surveying engineering</i>	: harita mühendisliği, harita ve kadastro mühendisliği, jeodezi ve fotogrametri mühendisliği
<i>surveying error</i>	: ölçme hatası
<i>surveying precision</i>	: ölçme duyarlılığı
<i>sustainable development</i>	: sürdürülebilir gelişme, sürdürülebilir kalkınma
<i>tacheometer</i>	: takeometre
<i>tacheometry</i>	: kutupsal ölçme yöntemi, takeometre yöntemi
<i>tax value</i>	: vergi değeri
<i>tenancy in collective property</i>	: elbirliği iyeliği
<i>tentative plan</i>	: uygulama imar planı
<i>terracing</i>	: teraslama
<i>time share vacation</i>	: devre tatil
<i>timeshare property</i>	: devre mülk
<i>topographical map</i>	: topoğrafik harita
<i>topography</i>	: topoğrafya
<i>tolerance</i>	: hata sınırı
<i>town map</i>	: durum haritası, kasaba haritası
<i>triangulation</i>	: nirengi, üçgenleme

<i>triangulation point</i>	: nirengi noktası, üçgenleme noktası
<i>urban area design</i>	: kentsel alan düzenlemesi
<i>urban information system</i>	: kent bilgi sistemi
<i>urban planning</i>	: kent planlaması, kentsel tasarım
<i>urban science</i>	: kentbilim
<i>usufruct</i>	: yararlanma hakkı
<i>valuation</i>	: değerlendirme
<i>valuation map</i>	: değer haritası
<i>value</i>	: değer
<i>verification</i>	: bütünleme
<i>waste water management</i>	: atık su yönetimi
<i>water resource management</i>	: su kaynakları yönetimi
<i>water supply system</i>	: su sağlama sistemi
<i>watershed line</i>	: su toplama çizgisi
<i>watershed management</i>	: havza yönetimi
<i>wetland</i>	: sulak alan
<i>zoning lot</i>	: imar parseli
<i>zoning plan</i>	: imar planı

KAYNAKÇA

- FIG : Technical Dictionary, Volume 4: Cadastral Surveying and Cadastre, Frankfurt am Main, 1999.
- ECU : Land Administration in the UNECE Region, United Nations, Newyork and Geneva, 2005.
- KELEŞ, Ruşen : Kentbilim Terimleri Sözlüğü, 2. Baskı, İmge Kitabevi Yayınları, 1998.
- AÇLAR, Ahmet; ÇAĞDAŞ Volkan : Taşınmaz (Gayrimenkul) Değerlemesi, Güncellenmiş İkinci Baskı, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yayını, Ankara.
- DEMİREL, Zerrin : Arazi Topplulaştırması, Yıldız Teknik Üniversitesi, 2. Baskı, İstanbul, 1999.
- Harita Genel Komutanlığı : Haritacılık Terimleri Sözlüğü, HGKS 125-1, Ankara, 2003.
- OVACIK, Mustafa : İngilizce – Türkçe Hukuk Sözlüğü, 3. Baskı, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2000.
- OVACIK, Mustafa : Türkçe – İngilizce Hukuk Sözlüğü, 5. Baskı, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2005/II.
- YILDIRIM, Ferzan Bayramoğlu: IULA, Çevre Kitapları Serisi, Çevre Terimleri Sözlüğü, İkinci Baskı, Kent Basımevi, İstanbul, 1995.
- [URL 1] <http://www.bahcesel.com>, Çevre, İmar ve İnşaat Terimleri Sözlüğü, Ocak 2010.

